

ΛΕΙΜΩΝΑΡΙΟΝ

«...ἡμεῖς δὲ τῆς προσευχῆς καὶ τῆς διακονίας τοῦ λόγου προσκαρτέρήσωμεν».

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΔΙΔΑΧΗΣ
ΕΚΔΟΣΗ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΣΕΡΒΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΖΑΝΗΣ
ΤΙΜΗ 0,50 €

ΦΥΛΛΟ 1

ΕΤΟΣ Α' ♦ 2002
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ

Ἀγαπητέ ἀναγνώστη,

Μέ χαρά καὶ ταπεινὴ προβαίνουμε στὴν ἐκδοσὴ τοῦ «Λειμωνάριου» πού ἀπευθύνεται, κατὰ κύριο λόγο, στὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ τῆς Μητροπολιτικῆς μας Ἐπαρχίας.

Ἡ μικρὴ αὐτὴ ἐφημερίδα δὲν φιλοδοξεῖ «νά κάνει θεολογία» ἢ νά ἀκροβατήσῃ σὲ ὑψηλές κορυφές ἐπικίνδυνων στοχασμῶν. Δὲν σκοπεύει ἀκόμα νά ὑπηρετήσῃ «ὑψηλοὺς σκοποὺς» ἢ «λαμπροὺς πολιτισμοὺς». Πολύ περισσότερο –Θεὸς φυλάξοι!– δὲν φιλοδοξεῖ νά καταστῇ «πολιτικὸ βῆμα» ἢ ἰδεολογικὸ μανιφέστο ἢ «διαπλεκόμενο» ἐργολαβικὸ κανάλι (πῶς θὰ μποροῦσε ἄλλωστε μὲ ἓνα τόσο μικρὸ δέμας;). Δὲν ἔχει, τέλος, καμμιά πρόθεση νά ἀποβῇ «προσωπικὸ ὄργανο» ἄσκησης ἐπιρροῆς πᾶνω στίς «μάζες» (ἔτσι ὀνομάζουν τοὺς ἀνθρώπους χωρὶς νά ντρέπονται, ἐκεῖνοι πού τοὺς μαζοποιοῦν περνώντας τοὺς ἀπὸ τὴν κρεατομηχανή τῆς βλακοποίησης καὶ τῆς χυδαιοποίησης).

Πολύ ἀπλά: βλέποντας τοὺς ἀνθρώπους νά κουράζονται καὶ νά μοχθοῦν καθημερινὰ γιὰ τὸν «ἐπιούσιο» ἢ «γιὰ μιὰ χούφτα δολάρια», νά ἀγχώνονται ἀπὸ χίλιες αἰτίες σοβαρές ἢ ἀνόητες, νά τρέχουν συχνὰ ἐξαλλοὶ πίσω ἀπὸ τὰ γεγονότα, χωρὶς πολλὰ φορὲς νά συνειδητοποιοῦν οὔτε τὰ «γεγονότα» οὔτε γιατί τρέχουν· βλέποντας, ἀκόμα, τοὺς νέους νά εἶναι «κουρασμένα παλληκάρια» πᾶνω στὴν ἀκμὴ τῆς νεότητος, ὄχι ἀπὸ ὑπερβολικὴ ἐργασίας ἀλλ' ἀπὸ τὴν ἀνεργία στὴν ὁποία τοὺς καταδικάζει τὸ σύστημα πυροβολώντας τὰ ὄνειρά τους. Εἶπα πῶς μιὰ τέτοια ἐφημερίδα ἴσως ξεκουράζε ψυχικά τοὺς «κοπιώντες καὶ πεφωτισμένους» ἀπὸ τίς ἐγνοίες καὶ τίς φροντίδες τῆς καθημερινότητος, ἔτσι ὅπως θὰ γύριζαν τὰ βράδια στὰ σπίτια τους καὶ θάρριχναν μιὰ ματιά στίς σελίδες τῆς. Σκέφθηκα, μὲ πολὺ πατρικὸ πόνο, πῶς ἴσως αὐτὴ ἢ ἐφημερίδα κάλυπτε στό τέλος κάθε

ἐπίμοχθης ἡμέρας τὴν ἀνάγκη νά φύγουν οἱ «πεφωτισμένοι» πρὸς ἓνα καλύτερο κόσμο. Ἀφοῦ δοκίμαζαν ἀναπόφευκτα τὴ βάση καὶ τὴ φθορὰ τῆς καθημερινῆς ρουτίνας καὶ ζοῦσαν στὴν ὑπαρξή τους τὴν «κακία τῆς ἡμέρας», ἴσως εὕρισκαν –σκέφθηκα– στό ἀπέριττο τοῦτο ἐντυπο κάποια δροσιά καὶ ψυχικὴ ξεκούραση, ἀκόμα καὶ κάποια οὐσιαστικὴ βοήθεια στὴν ἀπώθηση ὄλου αὐτοῦ τοῦ ἀχθους πού ἡ καθημερινότητα φορτᾶνε.

Ὄνομάσαμε τὴν ἐφημερίδα μας Λειμωνάριον, πού πᾶει νά πῆ στὰ σύγχρονα ἑλληνικά Λιβάδι. Στὰ παλιὰ χρόνια ἦταν συνήθεια νά ὀνομάζονται οἱ διάσημες γιὰ τὴν πνευματικότητά τους ἱερέες μονές «λειμώνες εὐανθεῖς».

Ὁ Ἰωάννης Μόσχος (545-619) ἔγραψε τὸ «Λειμωνάριον», συλλογὴ ἀπὸ βραχεῖς βίους ἀσκητῶν, ἀνέκδοτα, ρήσεις καὶ μικρὰ περιστατικά ἀπὸ τὴ ζωὴ μεγάλων ἀσκητῶν, ὕστερα ἀπὸ μιὰ ἐκτεταμένη περιοδεία ἀνάμεσα στὰ ξακουστά ἀσκηταριά τῆς Παλαιστίνης καὶ τῆς ἐρήμου τοῦ Ἰορδάνη.

Γι' αὐτὸ καὶ τὸ δικό μας «Λειμωνάριον» θελήσαμε νά εἶναι μιὰ δροσιτικὴ περιήγηση σὲ χώρους πνευματικῆς ἀναψυχῆς, ἢ ὁποῖα νά μπορεῖ νά προσφέρει αὐτὸ τὸ «ἐν οὐ ἔστι χρεία» καὶ τὸ ὁποῖο τόσο ἔντονα ἀπουσιάζει ἀπὸ τὴν καθημερινότητά μας.

Μὲ τὴν εὐχὴ νά ἐκπληρώσῃ
τὸ «Λειμωνάριον» αὐτὸν
τόν ταπεινὸ προορισμὸ του
καὶ μὲ τὴν ἐλπίδα πῶς κανένα
δὲν θὰ βλάψουμε καὶ
ἴσως κάποιους βοηθήσουμε,
διατελῶ ἐλάχιστος ἀνάμεσα
στοὺς συνεπισκόπους μου,
πατέρας καὶ ποιμένας σας
Ὁ Σερβίων καὶ Κοζάνης

ἈΜΒΡΟΣΙΟΣ

Ἀναπολόντας
τὴν παλιὰ Κοζάνη.

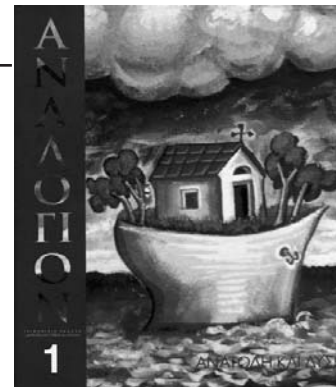
Ἀναλόγιο

Στὰ πλαίσια τῆς διευρυμένης ποιμαντικῆς δραστηριότητος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερβίων καὶ Κοζάνης ἐντάσσεται καὶ ἡ ἐκδοσὴ τοῦ τριμηνιαίου περιοδικοῦ ἐντύπου μὲ τὴν ἐπωνυμία «Ἀναλόγιο». Πρόκειται, ὅπως δήλωσε στὴν ἐφημερίδα μας ὁ διευθυντὴς τοῦ περιοδικοῦ κ. Θεόφιλος Ἀμπατζίδης, γιὰ μιὰ φιλόδοξη νέα προσπάθεια, γιὰ ἓνα θεολογικὸ περιοδικό, πού ὅμως θὰ ἀγκαλιάζει κάθε πτυχὴ θεολογικοῦ, ἐκκλησιαστικοῦ, φιλοσοφικοῦ, λογοτεχνικοῦ καὶ κοινωνικοῦ προβληματισμοῦ. Μιὰ προσπάθεια γιὰ τὴν προβολὴ τῆς πολιτισμικῆς ἰδιοπροσωπείας τῆς περιοχῆς μας, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴ συμβολὴ στὴ θεολογικὴ καὶ πνευματικὴ ἀνίχνευση τῶν οὐσιωδῶν τοῦ κοινοῦ μας βίου. Ζητήματα ὅπως: ἡ πνευματικὴ κατάθεση τοῦ παπαδιαμαντικοῦ λόγου στὴ νεότερη λογοτεχνία μας, ἡ συμβολὴ καὶ ἡ ἐκκλησιολογικὴ θέση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἀποτελοῦν θεματικὲς τοῦ Ἀναλογίου, σὲ μιὰ προσπάθεια νά ἀναδειχθῇ μέσα ἀπὸ ἐπίκαιρα προβλήματα ἢ διαχρονία τῆς πνευματικῆς μας παράδοσης.

Τὸ πρῶτο τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ πού κυκλοφόρησε μέσα στίς γιορτὲς τῶν Χριστουγέννων, εἶναι ἀφιερωμένο στίς σχέσεις Ἀνατολῆς καὶ Δύσης. Τὸ περιοδικὸ προλογίζει ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Ἀμβρόσιος,

ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε ὁ ἐμπνευστὴς καὶ πρωτεργάτης τῆς ἐκδόσεώς του: «Ἡ ἐκδοσὴ τοῦ Ἀναλογίου, ὡς ἀπόπειρα ἐξόδου ἀπὸ τὴ γενικότερη θεολογικὴ ἀφασία τῆς ἑλληνικῆς ἐπαρχίας, ἐκφράζει τὴν ἀνάγκη κοινωνίας καὶ διαλόγου ἐνὸς τόπου, πού εἶναι ζωντανὸς καὶ γι' αὐτὸ ἀναζητᾷ τὴ διαλεκτικὴ σχέση μὲ τὸ ἐκτός, τὸ ἄλλο, τὸ ὅπου γῆς. Ἄλλωστε αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ αἴτημα τῆς παρουσίας τῆς τοπικῆς κοινωνίας, τῆς πλησμονῆς τῆς εὐχαριστιακῆς ζωῆς ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπο καὶ τῆς συμπερίληψης γύρω ἀπὸ τὴν εὐχαριστιακὴν τράπεζα τοῦ σύμπαντος κόσμου, εἶναι πού ὀδηγεῖ σὲ μιὰ οἰκουμενικὴ ἐρμηνεία καὶ λειτουργία τοῦ ἐνὸς τόπου. Αὐτὴ λοιπὸν τὴν προσκομιδὴ τῆς σαρκωμένης σχέσης μὲ τὸν τόπο μας, πού δὲν ἐπιτρέπεται νά αὐτοεγκλωβιστεῖ σὲ ἓναν στεῖρο τοπικισμό, θεωροῦμε ὡς πρῶτο βῆμα καὶ προϋπόθεση συνάντησης καὶ προσφορᾶς στὸν ἄλλο».

Τὸ δεύτερο τεῦχος τοῦ Ἀναλογίου εἶναι ἀφιερωμένο στὸν Ἀλέξανδρο Παπαδιαμαντὴ καὶ θὰ κυκλοφορήσῃ σύντομα.

ΛΕΙΜΩΝΑΡΙΟΝ

Μέ τίς εὐλογίες, τὴν πνευματικὴ καθοδήγηση καὶ τὴν προσωπικὴ ἐπιμέλεια τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σερβίων καὶ Κοζάνης κ.κ. Ἀμβροσίου, ξεκινᾶμε, μὲ τὸ παρὸν τεῦχος, μιὰ ταπεινὴ προσπάθεια, ὄχι νά προσθέσουμε ἓνα ἀκόμη φυλλάδιο στὴ χορεία τῶν ἐντύπων, ἀλλὰ, καταγράφοντας τὸ λόγο τῆς Ἐκκλησίας, πού εἶναι καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ, νά δώσουμε, στό λαὸ τοῦ Θεοῦ, κάποιες μικρὲς μαρτυρίες ἀπὸ τὴν ὀρθόδοξη ἐκκλησιαστικὴ μας παράδοση. Ἡ ἀπομάκρυνση τοῦ λαοῦ μας ἀπὸ τὴν παράδοσή του εἶναι πλέον ἐκδηλῆ, ὅπως καὶ οἱ συνέπειές της. Ἐνας ξένος τρόπος ζωῆς, πού μᾶς ἐπιβάλλεται χρόνια τώρα, δείχνει νά ἔχει ἀλλοιώσει μαζί μὲ τὰ βιώματα, καὶ τίς ἐσωτερικὲς μας ἀντιστάσεις, μ' ἄλλα λόγια τὴν πίστη μας. Ἡμιμαθεῖς καὶ ἀμαθεῖς καθὼς εἴμαστε ὡς πρὸς τὴν παράδοσή μας, μὲ τὴν πίστη μας ἀλλοτριωμένη καὶ ἰδεολογικοποιημένη, νοιώθουμε ἀμήχανοι καὶ ἀνήμποροι νά μαρτυρήσουμε “τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας”, σὲ μιὰ ἐποχὴ πού νομιμοποιεῖται ἡ ἀνομία καὶ “διδάσκεται” ἢ ἀλαζονεία. Στὴ νέα ἐποχὴ μὲ τὴν παγκοσμιοποιημένη οἰκονομία καὶ τὴν ἐμπορευματικὴ λογικὴ, ἡ Ἐκκλησία ἔχει νά ἀντιτάξῃ καὶ νά ἀντιπροτείνει τὴν πίστη τῆς, ὄχι κάποια ἰδεολογία, ἀλλὰ τὴν προσωπικὴ καὶ πνευματικὴ ἐκείνη ἐμπειρία καὶ ζωὴ, τὴν προσδοκία πού μᾶς ἐνώνει καὶ “ἐν τῷ νῦν καὶ ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι”. Ἀκριβῶς ἐκεῖ θέλει νά συμβάλλῃ τὸ φυλλάδιό μας, στὴν τόνωση τοῦ ὀρθόδοξου φρονήματος καὶ τὴν ἐνίσχυση τῶν ἐσωτερικῶν ἀντιστάσεων, στὴ σπορὰ τοῦ λόγου. Μὲ τὴν προσδοκία ὅλων αὐτῶν, μὲ τὴ βοήθεια πρῶτα τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν ἀμέριστη συμπαράσταση τοῦ Μητροπολίτου, ἐλπίζουμε ἡ ἐφημερίδα μας ν' ἀποτελέσει πρᾶγμα τὸ Λειμῶνα, ὅπου θὰ βρίσκουν ἀνάπαυση οἱ ἀνησυχίες μας καὶ ὠφέλεια πνευματικὴ ἢ ψυχὴ μας.

Παιδαγωγικά μηνύματα τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΔΑΡΔΑ

θεολόγου, σχολικού Συμβούλου

Στόν έορτασμό τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν ἔχο-
με συνάντηση Ἐκκλησίας καί Παιδείας.
Ἡ Ἐκκλησία προβάλλει τίς ἱερές μορφές
τῶν μεγάλων ἱεραρχῶν καί οἰκουμενικῶν διδα-
σκάλων καί ἡ παιδεία δέχεται τά πολύτιμα δι-
δάγματα τους.

Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες ὑπῆρξαν πολύπλευρες καί
πολυδιάστατες προσωπικότητες, μιά καί συν-
δύασαν τή σοφία μέ τή δραστηριότητα καί τήν
ἀρετή, πράγμα σπάνιο, γιατί συνήθως ὅταν ὑ-
πάρχει τό ένα ἀπ' αὐτά, λείπουν τά ἄλλα δύο. Σ'
αὐτούς βλέπομε ταυτόχρονα, ἐπιστήμη, κοινωνι-
κή δραστηριότητα καί ἀγιότητα. Δίκαια λοιπόν
θεωροῦνται προστάτες τῆς Παιδείας, ἀφοῦ
ὑπῆρξαν καί πρωτεργάτες τῆς σύζευξης τοῦ
ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πνεύματος μέ τήν ὀρθόδοξη
πνευματικότητα.

Στά συγγράμματά τους εἶναι διάσπαρτες οἱ
ιδέες τους γιά τήν ἀγωγή καί τήν παιδεία. Τά πε-
ρισσότερα θέματα, μέ τά ὅποια ἡ μετέπειτα ἐπι-
στήμη τῆς παιδαγωγικῆς ἀσχολήθηκε, τά ἔθεσαν
καί τά ἐρεῦνησαν οἱ Τρεῖς μεγάλοι Παιδαγωγοί
καί οἰκουμενικοὶ Διδάσκαλοι.

Ἐνδεικτικά θά σημειώσουμε μερικά ἀπό τά ζη-
τήματα αὐτά.

Θεωροῦν πρῶτα τήν ἀγωγή μεγαλύτερο, σπου-
δαιότερο ἔργο: «τῆς τέχνης ταύτης οὐκ ἔστιν
ἄλλη μείζων. τί γάρ ἴσον τοῦ ρυθμίσει ψυχῆν καί
διαπλάσει διάνοιαν;» βροντοφωνεῖ ὁ μελίρρυ-
τος Ἰωάννης. Ἀλλά καί ὁ πρῶτανος τῶν θεολό-
γων, ὁ Γρηγόριος, θεωρεῖ τήν ἀγωγή «τέχνην τε-
χνῶν καί ἐπιστήμην ἐπιστημῶν».

Θέτουν ὑστερα τό σκοπό τῆς ἀγωγῆς στό θεμέ-
λιο τῆς θείας ἀποκάλυψης. Ὑπῆρξαν φιλόσοφοι,
ἀλλά φιλόθεοι· φιλόθρησκοι, ἀλλά φιλόχριστοι.
Μπήκαν στό χώρο τῆς ἀποκάλυψης ὅπου ἡ κα-
τάληψη δέν εἶναι γνώση, ἀλλά ἀγάπη. Δέν θεω-
ροῦσαν τήν ἐπιστήμη ὡς μοναδικό σκοπό τῆς
ἀγωγῆς. Ἡ παιδεία δέν εἶναι μόρφωση, ὅταν
ἐκπαιδεύει ἀπλῶς τόν ψυχρό ἐγκέφαλο, τόν
ὁποῖο σήμερα ἐν μέρει ἀντικαθιστᾷ ὁ ἠλεκτρονι-
κός. Ὁμιλοῦν γιά τήν σύμμετρη πρός τίς σωματι-
κές καί πνευματικές δυνάμεις ἀγωγή τοῦ παι-
διοῦ, σημειώνουν τήν ἐξατομίκευση τῆς διδα-
σκαλίας, τονίζουν τόν εὐχάριστο τρόπο διδα-
σκαλίας. «Βίαιον μάθημα οὐ πέφυκε παραμέ-
νειν...». γράφει ὁ Θεολόγος Γρηγόριος. Αὐτό τό
ἀπέδειξαν οἱ ἴδιοι, ἀφοῦ τόν Ἰωάννη «Χρυσορ-
ρήμονα» τόν ὀνόμασαν, τό Γρηγόριο «αὐλόν τῆς
θεολογίας» καί τόν Βασίλειο ἐλέχθη ὅτι «ἐξεχύ-
θη ἡ Χάρις ἐν χεῖλεσιν αὐτοῦ».

Ἀλλά καί γιά ποιά ἀπ' τίς ἀρχές μέ τίς ὁποῖες
ἀσχολεῖται ἡ παιδαγωγική ἐπιστήμη δέν ὁμίλη-
σαν πρῶ-

τοι οἱ Τρεῖς
Ἱεράρχες;
Δέν ἐγ-
καινιάζει
τή λεγόμε-
νη ἀρχή τῆς
ἐποπτείας
«ὁ χρυ-
σοῦς τήν
γλώτταν»
Ἰωάννης,
ὅταν γρά-
φει «οὐδέν
διδασκά-
λου ψυ-
χρότερον,
ἐν λόγοις
μόνον φιλοσο-
φοῦντος»;
Δέν εἶναι
πρόδρομος
ὁ ἴδιος τῆς
ἀρχῆς τῆς
αὐτενεργείας, ὅταν

διακηρύσσει «οὐ γάρ τό διδασκάλων ἔχει τό πᾶν,
ἀλλά εἰ μή τό πλεον τό γοῦν ἤμισυ τῶν μαθητῶν»;

Τήν ἀγαπητική σχέση δασκάλων καί μαθητῶν
τή διαγράφει ἀμίμητα ὁ Χρυσορρόας: «οὐδέν
οὕτω πρὸς διδασκαλίαν ἐπαγωγόν ὡς τό φιλεῖν
καί φιλεῖσθαι». Ποιός παιδαγωγός μπορεῖ νά
ἀνατρέψει τό ἀξίωμα αὐτό τῶν Πατέρων!

Θά σταματήσουμε στόν τονισμό τῆς μεγάλης
σημασίας πού ἔχει γιά τήν ἀγωγή ὁ καταρτισμός
καί τό παράδειγμα τοῦ δασκάλου. Γιά νά ἀνέλ-
θει κανένας στό ἐπίζηλο αὐτό ἐπίπεδο, πρέπει νά
γίνει, κατά τό Χρυσόστομο, «ἐαυτοῦ διδάσκα-
λος», γι' αὐτό καί συνιστᾷ: «δίδαξον σεαυτῶ
πρῶτον». Αὐτό ἐπιγραμματικότερα τό συνοψί-
ζει ἀκρότατος νοῦς τῆς θεολογίας, ὁ Γρηγόριος:
«καθαρθῆναι δεῖ πρῶτον εἶτα καθάραι· σοφι-
σθῆναι καί οὕτω σοφίσαι· γενέσθαι φῶς καί φω-
τίσαι».

Αὐτά σ' ἐλάχιστες γραμμές εἶναι τά σπουδαιό-
τερα παιδαγωγικά μηνύματα τῶν Τριῶν Ἱε-
ραρχῶν. Ἡ παιδεία πού θεμελίωσαν συνιστᾷ τήν
ἐλληνορθόδοξη παράδοση, τή γεμάτη ἀπό
ἀνθρωπιστικές, πολιτιστικές καί ἐπιστημονικές
ἀξίες. Τά κείμενά τους εἶναι γεμάτα φῶς, πλημ-
μυρισμένα ἀπό ἀνθρωπιά καί ποτισμένα ἀπό
λευτεριά.

Οἱ Τρεῖς, ἀλλά καί ὅλοι οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλη-
σίας, ἐκπρόσωποι τῆς λόγιας θεολογίας, τῆς βυ-
ζαντινῆς Ὀρθοδοξίας, ἔγιναν ὁ κρῖνος τοῦ
ἀρχαίου κόσμου μέ τό νεώτερο ἑλληνισμό. Ἀνα-
δείχθηκαν οἱ διαφωτιστές τῆς ἐποχῆς τους μέ τό
νά εἶναι κριτικοί στή σκέψη καί δυναμικές προ-
σωπικότητες, ὥστε ἀντί ν' ἀφομοιωθοῦν, ἀφο-
μοίωσαν οἱ ἴδιοι τή σοφία τῆς εἰδωλολατρικῆς
ἀνατολῆς.

Δημιουργήθηκε ἔτσι ἡ ἑλληνορθόδοξη παράδο-
ση τοῦ Βυζαντίου αὐτοδύναμη, μέ πολλά ἀφο-
μοιωμένα στοιχεία τοῦ δυτικοῦ καί τοῦ ἀνατολι-
κοῦ πολιτισμοῦ. Σύμφωνα μ' αὐτή, ἡ εἰκόνα τοῦ
ἀνθρώπου φανερώνει μιά ἀρμονική ἐνότητα.
Αἰσθήσεις, κορμί, ψυχή, λόγος, νοῦς, βούληση,
καρδιά ἀποτελοῦν ἓνα ἀδιάσπαστο λειτουργικό
σύνολο.

Αὐτή ἡ ἐνότητα τῆς ἀνθρώπινης ὑπαρξῆς φαί-
νεται ὅτι ἀπουσιάζει ἀπό τή λογοκρατούμενη
δυτική σκέψη, τή δέσμια στους ἀριθμούς, ἀπό τό
δυτικό μεσαίωνα, πού ὅσο κι ἂν φαίνεται παρᾶ-
ξενο εἶχε πολύ ὀρθολογισμό.

Γι' αὐτόν ἀκριβῶς τό λόγο εἶναι ὀλέθριο λάθος
νά παραθεωροῦμε τή βυζαντινή πατερική κληρο-
νομία καί ἀπό τήν κλασική Ἑλλάδα νά μετα-
βαίνουμε στή νεώτερη, παραλείποντας στά σχο-
λεῖα μας θεμελιώδη γράμματα τοῦ ἑλληνικοῦ
Βυζαντίου καί τά κείμενα τῶν σοφῶν ἐλλήνων
Πατέρων, πού εἶναι καί προστάτες τῆς παιδείας.

Ἐθνική ὀνομάζουμε τήν παιδεία· ἀλλά πραγ-
ματικά ἐθνική, ὅταν προσφέρει ὅλα τά πολιτι-
στικά ἀγαθὰ πού τό ἔθνος κατόρθωσε σ' ὅλες τίς
περιόδους τῆς ἱστορίας του. Ἡ ἱστορία τοῦ ἑλλη-
νισμοῦ δέν σταματᾷ τό 146 π.Χ. μέ τήν κατάκτη-
ση τῆς Ἑλλάδας ἀπό τοὺς Ρωμαίους, γιά ν' ἀρχί-
σει τό 1821, μέ τή δημιουργία τοῦ Νεοελληνικοῦ
κράτους. Χωρίς καμιά διακοπή μέσα στό ἐξελ-
ληνισμένο Βυζάντιο συνεχίσθηκε ἡ ζωή τοῦ
Ἑλληνισμοῦ πού συνδέθηκε μέ τήν ὀρθοδοξία.

Πάνω σέ τέτοια πρότυπα μπορεῖ νά σμιλευθεῖ ἡ
πολιτιστική ταυτότητα τοῦ Νεοἑλλήνα. Τότε θά
μπορεῖ, ὅπως ὁ ἀρχαῖος καί ὁ βυζαντινός, νά γυ-
ρίζει σέ Δύση καί Ἀνατολή καί νά εἶναι δημιουρ-
γικός, οἰκουμενικός καί ἀφομοιωτικός. Ἀλλιῶτι-
κα θά εἶναι πῆθηκος, κατά τήν ἔκφραση τοῦ Γρη-
γορίου Νύσσης, μιμούμενος μέ κακέκτυπο τρόπο
ἐπιτεύγματα τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ. Καί τέ-
τοια κακέκτυπα ἔχουμε οὐκ ὀλίγα ἀπό τή σύστα-
ση τοῦ ἑλληνικοῦ κρατιδίου μέχρι καί σήμερα.

Μέ τή γιορτή τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν προβάλλει
στό σύνολό τῆς ἡλόγια, ἡ φωτοδοτική παράδοση
τῆς ὀρθοδοξίας. Στήν ἀνατολή τοῦ 21ου αἰῶνα,
μπροστά στήν πρόκληση τῶν καιρῶν, οἱ ὀρθόδο-
ξοὶ Ἑλληνες πρέπει νά κρατήσουμε τήν ταυτό-
τητά μας. Ἄν τήν ἀπεμπολήσουμε, θά ἀφομοιω-
θοῦμε ἀνεπαίσθητα μέσα στήν εὐρωπαϊκή Χοάνη
τῆς πανσπερμίας τῶν λαῶν. Ἄν τή διατηρή-
σουμε, ἔστω καί μέ κάποιες οἰκονομικές θυσίες,
δέν ἔχουμε τίποτε νά φοβηθοῦμε.

ΕΝ ΤΟΙΣ ΜΥΣΤΗΡΙΟΙΣ

π. Δημητρίου Χαρισίου

Μ

ἔσα ἀπό τή στήλη αὐτή, ἀγαπητοὶ ἀναγνώστες, θά
προσπαθήσουμε νά ἐρμηνεύσουμε τή θεία Λειτουργία.
Ἡ προσπάθεια αὐτή δέν ἔχει σάν στόχο νά προ-
βάλλει ἢ νά λύσει προβλήματα ἱστορικά ἢ δογματικά.
Μοναδικός μας σκοπός νά δώσουμε στοὺς χριστια-
νοὺς ἀναγνώστες νά καταλάβουν ἢ πιό σωστά νά ζήσουν τήν
μοναδική αὐτή ἱερουργία. Δέν ἤμαστε βέβαιοι ὅτι θά τό κα-
ταφέρουμε, ἀλλά θά προσπαθήσουμε μέ ἐπίγνωση ὅτι
ὑπάρχουν καί ὑποκειμενικές ἀλλά καί ἀντικειμενικές δυ-
σκολίες.

Τά θέματα τῆς θείας Λειτουργίας δέν εἶν' εὐκόλο νά τά κα-
ταλάβουμε στό βαθύτερο νόημά τους καί νά τό διατυπώσου-
με, χωρίς τόν κίνδυνο νά ξεπέσουμε σέ λογοτεχνία. Γιατί ἡ
θεία Λειτουργία εἶναι ἡ ὑπέρτατη πράξη τῆς Ἐκκλησίας, καί
τήν πράξη αὐτή δέν μποροῦμε νά τή συλλάβουμε ὀλόκληρη
στά νόημά της. Ἐκεῖνο πού μποροῦμε νά ποῦμε εἶναι πῶς ἡ
Λειτουργία τῆς Ἐκκλησίας εἶναι μιά θεϊκή πραγματικότητα.

Τά θέματα τῆς θείας Λειτουργίας γίνονται ἀκόμη δυσκο-
λότερα, ἐπεὶδὴ νομίζουμε πῶς εἶναι πολύ γνωστά. Ὅταν θα-
ροῦμε πῶς τά ξέρομε σάν κάτι πολύ γνωστό, καί καθήσουμε
νά τό ἐρευνήσουμε καί νά τό γράψουμε, τότε βλέπομε τίς
δυσκολίες του. Ὅσο εὐκόλο κάτι τό λέμε, τόσο πιό δύσκολο
μποροῦμε νά τό διδάξουμε εἴτε προφορικά, εἴτε γραπτᾶ.
Ὅπως λ.χ. ὁ λειτουργικός λόγος, ὅπως παραδίδεται στήν
Ἐκκλησία, δέν μεταφράζεται χωρίς νά χάσει τήν ὁμορφιά καί
τό νόημά του. Γιατί ὡς λόγος λειτουργικός εἶναι ταυτόχρονα
καί λόγος ποιητικός, ὥστε νά μή μποροῦμε νά τόν γυρίσουμε
εὐκόλο σέ ἄλλο γλωσσικό ἰδίωμα, χωρίς νά τόν καταστρέ-
ψουμε. Τό γράφουμε αὐτό, γιατί ὑπάρχει τά τελευταῖα χρό-
νια, μιά κίνηση νά μεταφραστοῦν τά κείμενα τῆς θείας λα-
τρείας, γιατί δέν τά καταλαβαίνει ὁ λαός. Ὅπως ἔγραφε καί
ὁ μακαριστός Ἐπίσκοπός μας Διονύσιος Λ. Ψαριανός, σέ
ἀνύποπτο χρόνο γιά τήν ἑλληνική γλώσσα σέ σχέση μέ τήν
Ἐκκλησία καί τή θεία λατρεία. «Διά τήν θείαν λατρείαν ἡ
γλώσσα δέν εἶναι ἀπλῶς ὄργανον, ἀλλά πλησιάζει νά εἶναι
θέμα οὐσίας, παρ' ὅσα ἀβασανίστως καί ἀμελετήτως λέγο-
νται, μετά καί τῶν περι συντηρήσεως τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν
καί περι μεταφράσεως τῶν ἀγιογραφικῶν ἀναγνωσμάτων
καί τῶν ἱερῶν ὑμνῶν τῆς θείας λατρείας. Ἄλλ' ὡς καί προφο-
ρικῶς ἐκηρύξαμεν καί ἐγράψαμεν, ἡ κατανόησις τῆς ἀγίας
Γραφῆς καί τῆς θείας λατρείας δέν εἶναι ζήτημα μεταφράσε-
ως τῶν ἱερῶν κειμένων, ἀλλ' ἐρμηνείας καί διδασχῆς. Ἄς μεί-
νουν τά πράγματα ὡς εἶτε καί καλῶς ἔχουν, ἀλλά καί διότι
ἴσως καλεῖται καί πάλιν ἡ Ἐκκλησία νά διασώσῃ τήν ἑλληνι-
κήν γλώσσαν, τήν ὁποίαν ὑπάρχει φόβος τῶν τό μέλλον μόνον
εἰς τήν θείαν λατρείαν τῆς Ἐκκλησίας εἶναι νά ἀκούουν οἱ
Ἕλληνες ὀρθόδοξοι Χριστιανοί». (Λόγος Οἰκοδομῆς - 1982
Πρόλογος σελ. 9 - 10).

Θά γράφουμε, λοιπόν, τά κείμενα μέ τήν ιδιότητα τοῦ λει-
τουργοῦ ἱερέως, ὅχι πῶς κάθε φορά πού τελοῦμε τή θεία
Λειτουργία καί οἱ λειτουργοὶ ἱερεῖς καί ὁ λαός ἀγγίζουμε τό
βάθος ὄλων ὄσων γίνονται καί λέγονται μέσα στό ναό. Θά
βασιστοῦμε στοὺς ἀρχαίους καί τοὺς παλαιούς μελετητάς
τῆς θείας Λειτουργίας γιά νά ἔχουμε ζωντανή τή συνέχεια
τῆς παράδοσης. Γιατί ἡ θεία Λειτουργία εἶναι πραγματικά ἡ
ἔκφραση τῆς παράδοσης τῆς Ἐκκλησίας. Ὅχι στήν ξεπερα-
σμένη βυζαντινῆ μεγαλοπρέπεια καί στό παραφόρτωμα τῆς
ἱερατικῆς ἀμφίεσης, ἀλλά στή διατήρηση ἀπὸ τήν ἀρχαιότη-
τη ἐποχῆ κάποιων ζωντανῶν λέξεων καί ἐκφράσεων, στήν
ποίησις τοῦ λειτουργικοῦ λόγου καί στό ἀκοίμητο πνεῦμα
τῆς κοινωνίας καί τῆς ἐνότητος μέσα στή σύναξη τῆς Ἐκκλη-
σίας. Κανένας λόγος δέν πέφτει στό κενό, καμιά κίνηση καί
εὐλογία δέν περνάει ἀπαρατήρητη, ἀλλά ὅλα εἶναι ἓνας διά-
λογος ἤχου, κίνησης καί φωτός, πού εἰσχωρεῖ καί φτάνει στά
κατάβαθα τοῦ πιστοῦ· τό «Εἰρήνη πᾶσι» τοῦ ἱερέα, ἡ κλίση
τῆς κεφαλῆς, τό «Ἀμήν», τό σημεῖο τοῦ σταυροῦ.

Κλείνοντας τό προλογικό αὐτό κείμενο θά ἀναφερθοῦμε
πολύ σύντομα καί στήν ψαλμωδία τῆς θείας Λειτουργίας.
Πιστεύουμε ἀκράδαντα ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι κοινωνία λα-
τρείας, καί κινδυνεύουμε νά χάσουμε τή θεία λατρεία γιά τήν
ἑλλειψη ἱερῆς μουσικῆς. Μᾶς κατηγοροῦν, καί δέν ἔχουν
ἄδικο, πῶς στήν Ἐκκλησία τραγουδάμε καί μάλιστα κακό-
γουστα. Ἡ ψαλμωδία εἶναι γιά τήν Ἐκκλησία ἓνα ἀπό τά με-
γαλύτερα προβλήματα, ἂν καί χρόνια πολλά τώρα κανεῖς
δέν ἐνδιαφέρθηκε καί δέν φιλοτιμήθηκε νά ἀσχοληθεῖ σοβα-
ρά μέ τό κεφάλαιο αὐτό. Μέ ἀποτέλεσμα νά ὑπάρχει ψαλμι-
κή ἀναρχία ὅχι μόνο ἀπὸ τόπο σέ τόπο, ἀλλά καί ἀπὸ ἐνορία
σέ ἐνορία.

ΛΕΙΠΩΝΑΡΙΟΝ

Διευθυντής

ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης
Σερβίων καί Κοζάνης
κ.κ. Ἀμβρόσιος

Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ

π. Χρήστος Ζαχαράκης
Ζήσης Μπέλλος
Παναγιώτης Καραγιάννης
Παναγιώτης Βολάκης

Διεύθυνση

«ΛΕΙΠΩΝΑΡΙΟΝ»,

Ἱερά Μητρόπολις Σερβίων & Κοζάνης
Χαρ. Μεγάνη 6, 501 00 ΚΟΖΑΝΗ
Τηλ.: 0461-036 050, 34 949, fax: 040 026
Internet : www.imsk.gr
e-mail: imsk@imsk.gr καί imsk@otenet.gr

Δωρεές, χορηγίες, συνδρομές

Ἱ. Μ. Σερβίων καί Κοζάνης

ΕΚΤΥΠΩΣΗ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ «ΜΕΛΙΣΣΑ»
ΑΣΠΡΟΒΑΤΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
Τηλ.: 0397 023 313, fax: 021754

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΔΙΡΕΣΗ

Ἀρχμ. Αὐγουστίνος Γ. Μύρου

Η σύγχυση ἀποτελεῖ στὶς μέρες μας συχνὸ καὶ ἔντονο φαινόμενον. Γίνεται δὲ ἰδιαίτερα ἀντιληπτό, ὅταν κάποιος ἐξετάσῃ τὶς πίστεις τῶν ἀνθρώπων. Ὅλοι πιστεύουν κάπου καὶ ὅλοι θεωροῦν τὴν πίστη τους ἀληθινή. Οἱ περισσότεροι οὔτε κἂν ὑποβάλλονται στὸν κόπο νὰ ἐρευνήσουν ποιά εἶναι ἡ ἀλήθεια· οὔτε θέτουν τὸ ἐρώτημα: Πῶς εἶναι δυνατόν οἱ ἄνθρωποι νὰ ἔχουν διαμετρικὰ ἀντίθετες μεταξύ τους ἀντιλήψεις καὶ ὅλες αὐτὲς νὰ εἶναι ἀληθινές;

Στὴν πραγματικότητα οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐνδιαφέρονται πρωτίστως γιὰ τὸ τί εἶναι ἀληθινὸ καὶ τί ψεύτικο, ἀλλὰ γιὰ τὸ τί τοὺς συμφέρει καὶ τί ὄχι. Κι οὔτε παραδέχονται κάποιο σταθερὸ κριτήριον γιὰ τὴν ἀνάδειξη τῆς ἀλήθειας. Γιὰ τὸν καθένα κριτήριον εἶναι ὁ ἑαυτός του, ὅπως ἔχει διαμορφωθῆ ἀπὸ τὶς διαφορὰς ἐπιθυμίες καὶ τὰ ποικίλα συμφέροντα ἢ τὴν ἔντεχνον πλῆθος ἐγκεφάλων τῶν ἐπιτηδείων. «Ἐγὼ νομίζω... Ἐγὼ πιστεύω... Ἐγὼ θεωρῶ...», εἶναι ὁ συνηθισμένος τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο οἱ σύγχρονοι ἄνθρωποι ἐκφράζουν τὶς διαφοροποιημένες πίστεις τους σὲ μία κοινωνία ὁμοία μ' ἐκείνη τῆς ἀρχαίας Βαβέλ.

Σ' αὐτὸν τὸν κόσμον τῆς σύγχυσης ἡ ἀγία Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἐπιθυμεί νὰ ξεκαθαρίσῃ τὰ πράγματα καὶ ἐπιμένει στὸν διαχωρισμὸ ἀνάμεσα στὸ ἀληθινὸ καὶ στὸ ψεύτικο. Κι αὐτὸ τὸ ἐπιτυγχάνει μὲ τὴ βασικὴ διάκριση ποὺ κάνει ἀνάμεσα στὴν Ὁρθοδοξία καὶ στὴν αἵρεση.

Ἡ διάκριση αὐτὴ γίνεται μὲ βάση τὴν ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ, ποὺ φυλάγεται ἀκέραια καὶ ἀνόθευτη μέσα στὴν Ἐκκλησία. Ἀπὸ ὅσα ἀποκάλυψε ὁ Θεὸς στοὺς ἀγίους του προφήτες καὶ ἀποστόλους γνωρίζουμε ὅτι ἡ αἵρεση ἔχει τὴν ἀρχὴ τῆς στὴν πτώση τῶν πρωτοπλάστων. Αἵρεση, στὴν ἀρχαία ἐλληνικὴ γλῶσσα (ἀπὸ τὸ ρῆμα: αἰρέομαι=ἐπιλέγω), σημαίνει προσωπικὴ ἐπιλογή. Θεολογικὰ δὲ, δηλώνει ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετο φρόνημα τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ ἐκφράζει ἡ ὑπακοὴ στὸ Θεό. Οἱ πρωτόπλαστοι εἶχαν δύο δυνατότητες: ἢ νὰ ὑπακούσουν στὸ Θεὸ καὶ νὰ τηρήσουν τὴν ἐντολὴ του ἢ νὰ μὴν τὸν ὑπολογίσουν καὶ νὰ ἀκολουθήσουν τὸ δικὸ τους δρόμο, τὴ δικὴ τους ἐπιλογή. Αὐτοὶ ἔκαναν τὸ δεύτερο καὶ ἔγιναν οἱ πρῶτοι αἰρετικοί.

Ἄν ἐμβάθυνῃ κανεὶς περισσότερο στὴν ἱστορία αὐτὴ θὰ διαπιστώσῃ ὅτι ἡ βασικὴ αἰτία τῆς συγκεκριμένης προσωπικῆς ἐπιλογῆς εἶναι ὁ ἐγωϊσμός. Αὐτὸν τὸν ἐγωϊσμὸ κολάκευσε ὁ σατανᾶς, ὅταν συνομίλησε μὲ τὴν Εὐὰ καὶ τῆς εἶπε ὅτι αὐτὴ καὶ ὁ Ἀδὰμ θὰ γίνουν ὡς θεοί, ἐὰν παραβλέψουν τὴν ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ (Γεν. 3,5). Κι ἐκεῖνοι, ἀντὶ νὰ δεῖξουν ἐμπιστοσύνη στὸν Δημιουργὸ τους καὶ νὰ κρατήσουν τὴν ὑπάκοή σ' αὐτόν, κολακεύτηκαν ἀπὸ τὰ φανταχτερὰ ἀλλὰ ψεύτικα λόγια τοῦ πονηροῦ καὶ ἐνήργησαν σύμφωνα μὲ τὴν ἐπιθυμία τους. Πίσω ἀπὸ τὶς δικαιολογίες, ποὺ πρόβαλλαν ἀργότερα στὸν Θεὸ, γιὰ νὰ ἀποσιέσουν ἀπὸ πάντων τους τὴν εὐθύνη, κρύβεται τὸ «ἐγὼ» τους, ποὺ μπῆκε μπροστὰ ἀπὸ τὸν Θεό.

Ὅλες οἱ αἱρέσεις, ποὺ ἐμφανίστηκαν ἀπὸ τότε καὶ μέχρι σήμερα στὴν ἱστορία, εἶναι κατασκευασμένες μὲ βάση αὐτὸ τὸ πρότυπο. Ἀσχετὰ μὲ τὸν ἰσχυρισμὸ τῶν αἰρετικῶν ὅτι πιστεύουν στὸ Θεό, κριτήριον γιὰ τὴν ὁποιαδήποτε πίστη τους δὲν εἶναι ὁ Θεός, ἀλλὰ ὁ ἑαυτός τους. Δὲν ξεκινοῦν ἀπὸ τὸν Θεό, γιὰ

νὰ γνωρίσουν τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν ἴδιον τὸν ἑαυτό τους, ἀλλὰ ἀπὸ τὸν ἑαυτό τους, γιὰ νὰ ὀρίσουν ἀνθρωποκεντρικὰ καὶ ἐγωκεντρικὰ τὸν Θεό. Ἔτσι ἡ οὐσία τῆς αἵρεσης δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ἡ ἀντιστροφὴ τῆς ὀρθῆς ἱεράρχησης στὴ σχέση μετὰξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου. Στὴν Ὁρθόδοξη Παράδοση ἰσχύει ἡ ἀλήθεια: πρῶτα ὁ Θεὸς καὶ ὕστερα ὁ ἄνθρωπος. Στὴν αἵρεση, ἔστω καὶ ἀσυναίσθητα, ἀντιστρέφεται αὐτὴ ἡ τάξη καὶ παίρνει ἀκριβῶς τὴν ἀντίθετη μορφή: πρῶτα ὁ ἄνθρωπος καὶ ὕστερα ὁ Θεός. Πρόκειται γιὰ δύο ἐντελῶς ἀντίθετους δρόμους. Ἡ Ὁρθοδοξία κηρύττει τὴν ἀποκεκαλυμμένη ἀλήθεια γιὰ τὸν ἀναρχο καὶ ἀδημιούργητο Θεό, ποὺ δημιούργησε τὸν φθαρτὸ ἄνθρωπο. Ἡ αἵρεση ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος σχετικοποιεῖ τὸν ἄκτιστο καὶ αἰώνιο Θεό, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο θεοποιεῖ τὸν κτιστὸ καὶ φθαρτὸ ἄνθρωπο.

Αὐτὸ εἶναι τὸ μεγαλύτερο ψεῦδος μὲ ἀνάλογες τρομακτικὲς ἐπιπτώσεις γιὰ τὴν ἀνθρώπινη πορεία στὸν κόσμον καὶ στὴν αἰωνιότητα. Καλλιεργεῖται πρῶτα ἀπ' ὅλα ἡ ἀλαζονεία τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος νομίζοντας πῶς τὰ ξέρει ὅλα καὶ τὰ μπορεῖ ὅλα, αὐτοανακηρύσσεται σωτήρας τοῦ κόσμου, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ καταστρέφῃ πρῶτα τὸ περιβάλλον, ὕστερα τοὺς συνανθρώπους του καὶ τέλος τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό του. Ὁ δρόμος τῆς αἵρεσης, ἔστω κι ἂν ἔχῃ νὰ παρουσιάσῃ προσωρινὰ κάποιες θελκτικὲς καὶ θεαματικὲς ἀκόμη ὄψεις, μακροπρόθεσμα πάντοτε ὀδηγεῖ στὸ χάος καὶ στὴν καταστροφὴ. Μποροῦμε τώρα νὰ ἀντιληφθοῦμε καλῶς τὸ πόσο ἀναγκαῖα εἶναι ἡ διάκριση ἀνάμεσα στὴν αἵρεση καὶ στὴν Ὁρθοδοξία.

Ἡ διάκριση ἀφορᾷ καὶ στοὺς ἀνθρώπους, ποὺ ἀκολουθοῦν τὴν αἵρεση ἢ τὴν Ὁρθοδοξία. Ἀπὸ τοὺς αἰρετικούς ἄλλοι μὲν εἶναι ἀπλῶς θύματα καὶ ἄλλοι θύματα καὶ θύτες συγχρόνως. Ἄλλοι, δηλαδή, μόνον παρασύρονται, ἐνῶ ἄλλοι πρῶτα παρασύρονται καὶ ὕστερα παρασύρουν. «πλανῶντες καὶ πλανώμενοι», ὅπως γράφει ὁ ἀπόστολος Παῦλος (Β' Τιμ. 3,13). Κοινὸ δὲ χαρακτηριστικὸ ὄλων αὐτῶν εἶναι τὸ πάθος καὶ ὁ φανατισμὸς, μὲ τὰ ὁποῖα ὑπερασπίζονται τὶς αἰρετικὲς τους δοξασίες. Αὐτὸ ὅμως συμβαίνει, ἐπειδὴ οἱ πίστεις τους δὲν στηρίζονται στὸν ἀναλλοίωτο Θεό, ἀλλὰ στὸν ἀσταθῆ ἄνθρωπο. Μὲ τὸν ἔντονο φανατισμὸ τους οἱ αἰρετικοὶ ὁμολογοῦν ἀσυναίσθητα τὴν ἀδυναμία τῶν θέσεών τους, ποὺ χρειάζονται τὴ δικὴ τους ἀνθρώπινη δύναμη, γιὰ νὰ στηριχθοῦν.

Οἱ Ὁρθόδοξοι, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, ἔχουν τὸν δικὸν τους τρόπο νὰ στέκονται ἀπέναντι στὴν αἵρεση καὶ στοὺς αἰρετικούς. Δὲν μιμοῦνται οὔτε τοὺς αἰρετικούς οὔτε τοὺς ἀνθρώπους τοῦ κόσμου. Δὲν ἀποδέχονται τὶς μεθόδους τους. Ἀκολουθοῦν μόνον τοὺς ἀγίους καὶ διακρίνουν πρῶτα-πρῶτα τὴν αἵρεση ἀπὸ τοὺς αἰρετικούς. Μισοῦν ἀμείωτα τὴν αἵρεση ὡς πλάνη, ἐπειδὴ ὀδηγεῖ στὴν καταστροφὴ καὶ στὴν αἰώνια ἀπώλεια τοῦ ἀνθρώπου. Ἄγαποῦν τοὺς αἰρετικούς, ἐπειδὴ εἶναι παιδιά τοῦ Θεοῦ, ποὺ πλανήθηκαν, καὶ προσεύχονται γι' αὐτοὺς νὰ φωτισθοῦν καὶ νὰ ἐπιστρέψουν στὸ πατρικὸ τους σπίτι, ποὺ εἶναι ἡ μία, ἀγία, καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ Ἐκκλησία, ἐκεῖ ὅπου βασιλεύει ὁ Χριστός, ἡ ὄντως ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ.

ΤΑ ΣΗΜΕΙΑ ΤΩΝ ΚΑΙΡΩΝ

Οταν ἴδῃτε τὴν νεφέλην ἀνατέλλουσαν ἀπὸ δυσμῶν, εὐθέως λέγετε, ὄμβρος ἔρχεται, καὶ γίνεται οὕτω· καὶ ὅταν νότον πνεόντα, λέγετε ὅτι καύσων ἔσται, καὶ γίνεται. Ὑποκριταί, τὸ πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς οἴδατε δοκιμάζειν, τὸν δὲ καιρὸν τοῦτον πῶς οὐ δοκιμάζετε; (Λκ.12,54-56).

Ὅταν δεῖτε τὰ σύννεφα νὰ ἔρχονται ἀπὸ τὴ δύση, ἀμέσως λέτε πῶς ἔρχεται βροχὴ, κι ἔτσι γίνεται. Κι ὅταν φυσᾷει νοτιάς, λέτε πῶς θ' ἀκολουθήσει καύσωνας, κι ἔτσι γίνεται. Ὑποκριτές! Τὰ σημάδια τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς ξέρετε νὰ τὰ διακρίνετε. Πῶς δὲν ξέρετε νὰ διακρίνετε τὰ σημάδια τῶν καιρῶν;

Ἡ ἀπάντηση αὐτὴ, ποὺ δίνει ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς στοὺς Φαρισαίους καὶ στοὺς Σαδδουκαίους, οἱ ὁποῖοι, «πειράζοντες αὐτόν», ζήτησαν νὰ τοὺς δεῖξῃ κάποιο σημάδι τῆς θεϊκῆς του ἀποστολῆς, ἀποτελεῖ τὸ γινώμονα, ὅχι μόνον τῆς ὑποκρισίας ὅσων κυβερνοῦν τὸν κόσμον, ἀλλὰ καὶ τῆς δικῆς μας ἀναληθίας.

Καθημερινὴ διαπίστωση ἀλλὰ καὶ ἐπιστημονικὴ διαβεβαίωση εἶναι ὅτι ἡ φύση, τὸ περιβάλλον, ἢ γῆ καταστρέφονται, ὁ κόσμος μοιάζει νὰ τρεμοσβύνει. Ἡ ἀγωνία τῶν ἐπιστημόνων καὶ τῶν εἰδημόνων φαίνεται νὰ ἐξαντλεῖται στὰ ἄρθρα, τὶς διαλέξεις καὶ τὶς συζητήσεις, ἐνῶ τὰ μέτρα ποὺ λαμβάνουν οἱ ἀρμόδιοι ἐπεκτείνονται μέχρι τὰ... βιολογικὰ προϊόντα. Βέβαια καὶ τὸ πρόβλημα τοῦ περιβάλλοντος δὲν μποροῦμε νὰ τὸ δοῦμε ξέχωρο κι ἀποκομμένο ἀπὸ τὸ γενικότερο προσανατολισμὸ τῆς κοινωνίας, ποὺ ἐπιβάλλεται ἀπὸ τὴν νέα παγκοσμιοποιημένη τάξη πραγμάτων. Οἱ σαφεῖς οικονομικοὶ στόχοι καὶ ἐπιδιώξεις τῆς παγκοσμιοποίησης τὸ μόνον βέβαιο ποὺ ἐπιτυγχάνουν εἶναι νὰ ἀλλοιώσουν καὶ νὰ καταστρέψουν κλασσικοὺς πολιτισμοὺς καὶ παραδόσεις, φυσικὰ καὶ τὸ δικὸ μας. Οἱ ρυθμοὶ τῶν νέων ἀλλαγῶν, ἢ ὁμογενοποίηση τῶν ἠθῶν καὶ ἡ πολιτιστικὴ τυποποίηση φτιάχνουν μιὰ κοινωνία τραυματισμένη κι ἓνα κόσμον νὰ βαδίζει ὀλοταχῶς πρὸς τὸ τέλος.

Ὁ κόσμος ἔχει μετατραπεῖ καθαρὰ σ' ἓνα χώρο γιὰ ἐκμετάλλευ-

ση, χωρὶς κανόνες καὶ νόμους, δίχως ἀναστολές. Κι ἐδῶ ἀκριβῶς βρίσκεται ἡ ἁμαρτία. Ἁμαρτία ὄχι μὲ τὴν στενὰ ἠθικιστικὴ σημασία, μ' αὐτὴν ποὺ, ἂν μετρήσουμε τὶς ἁμαρτίες μας, ποτὲ δὲν εἶναι περισσότερες ἀπὸ τρεῖς, ἀλλὰ ἁμαρτία ὡς τρόπος καὶ στάση ζωῆς. Ὁ ἄνθρωπος ἔπαψε νὰ θεωρεῖ τὸν κόσμον ὡς προσωπικὴ δωρεὰ τοῦ Θεοῦ, λησμονεῖ ὅτι ἡ κτίσις εἶναι ἡ κατοικία ποὺ τοῦ ἔδωσε ὁ Θεός. Μπορεῖ ἡ δυσαρμονία αὐτὴ, ἀνάμεσα στὸν ἄνθρωπο καὶ τὴν κτίσις, νὰ εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς παρακοῆς τοῦ ἀνθρώπου στὴ θεία ἐντολή, ἀφοῦ ὁ ἄνθρωπος συμπαρέσυρε καὶ τὸν κόσμον στὴν πτώση του, ἢ ἀνάσταση ὁμοῦς τοῦ Χριστοῦ ἀνακαινίζει κοντὰ στὸν ἄνθρωπο καὶ τὴν κτίσις καὶ τοὺς ἐπαναφέρει στὴ σωστὴ μεταξύ τους σχέση. «Σήμερον ἔαρ μυρίζεται καὶ καινὴ κτίσις ἀγάλλεται...», ψάλλει ἡ Ἐκκλησία μας, ποὺ σημαίνει ὅτι ἡ ἐλπίδα ἄνθισε. Δείγματα αὐτῆς τῆς ἀρμονίας ἀνάμεσα στὸν ἄνθρωπο καὶ στὸν κόσμον βλέπουμε στὴ ζωὴ τῶν ἀγίων, οἱ ὁποῖοι ἀντιμετωπίζουν τὴ φύση μὲ τὸ σεβασμὸ καὶ τὸ φόβο τῆς μετάληψης τῶν δώρων τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἅγιος Σιλουανὸς ἔλεγε ὅτι τὰ πάντα κτίσθηκαν πρὸς χρῆσιν τοῦ ἀνθρώπου, γι αὐτὸ καὶ μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ ἐπωφελεῖται ἀπ' ὅλα ὅσα ὑπάρχουν στὴν κτίσις, ὄχι περισσότερο ἀπ' ὅσο χρειάζεται. Ταυτόχρονα ὀφείλει νὰ μεριμνᾷ γιὰ ὅλη τὴ δημιουργία. Κάθε βλάβη ποὺ προξενεῖται στὰ ζῶα καὶ στὰ φυτὰ ἀντιτίθεται στὸ νόμον τῆς χάριτος. Ὁ ἴδιος ὅταν πάτησε καὶ σκότωσε μιὰ μύγα καὶ τὴν εἶδε λιωμένη καταγῆς, ἔκλαιγε τρία μερόνυχτα, «διὰ τὴν σκληρότητά του πρὸς τὴν κτίσιν».

Ἐχοντας λοιπὸν μιὰ τέτοια παρακαταθήκη, καὶ ζώντας σ' ἓνα τόπο βεβαρημένο περιβαλλοντικά, ὀφείλομε, κατὰ τὴν ἰσχύουσα ὀρολογία, νὰ εὐαισθητοποιηθοῦμε. Ἡ τραγωδία τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου εἶναι ὅτι πρέπει νὰ «εὐαισθητοποιεῖται» γιὰ τόσα, ὅσα ἀφήνει νὰ χάνονται μέσα ἀπὸ τὰ χέρια του, ἐνῶ ἡ ὀψιμη ἀναζήτησή τους συνιστᾷ τὴν ὑποκρισία του.

παπα-Χρῆστος Ζαχαράκης

Σύντομα θὰ λειτουργήσει γιὰ τοὺς νέους μας τὸ καφενεῖο ἢ «Ρωμοσύνη», τοῦ ὁποῖου οἱ ἐξωτερικὲς ἐργασίες ἀποπερατώθηκαν.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

150 χρόνια από τή γέννησή του

και 90 από τήν κοίμησή του

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

(Αυτοβιογραφικό
σημείωμα)

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

«Μέ τ' ὄμμα ὄρθιον καί τ' ὀ κεφάλι σκυμμένον πρὸς τ' ἀριστερά, μέ τ' ὀ μωσαδῶνι τοῦ κάτω ἀπὸ τῶν ἀμασχάλων καί τ' ὀ μικρὰ δένδρα βήματα καί τ' ὀ χέρια πλεῖμένα ἔμωρός, πωρῶ μέσα ἀπὸ τὸν κόσμον χωρὶς νὰ ἐννοῦθῃ...».

Γ. Τσοκόπουλος

Ἐγεννήθη ἐν Σκιάθῳ, τῇ 4 Μαρτίου 1851. Ἐβγήκα ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Σχολεῖον εἰς τὰ 1863, ἀλλὰ μόνον τῷ 1867 ἐστάλην εἰς τὸ Γυμνάσιον Χαλκίδος, ὅπου ἤκουσα τὴν Α' καὶ Β' τάξιν. Τὴν Γ' ἐμαθήτευσα εἰς Πειραιᾶ, εἶτα διέκοψα τὰς σπουδὰς μου, καὶ ἔμεινα εἰς τὴν πατρίδα. Κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1872 ὑπήγα εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος χάριν προσκυνήσεως, ὅπου ἔμεινα ὀλίγους μῆνας. Τῷ 1873 ἦλθα εἰς Ἀθήνας καὶ ἐφοίτησα εἰς τὴν Δ' τοῦ Βαρβακείου. Τῷ 1874 ἐνεγράφην εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν Σχολὴν, ὅπου ἤκουα κατ' ἐκλογὴν ὀλίγα μαθήματα φιλολογικά, κατ' ἰδίαν δὲ ἡσχολούμην εἰς τὰς ξένας γλώσσας.

Μικρὸς ἐξωγράφιζα Ἀγίους, εἶτα ἔγραφα στίχους, καὶ ἐδοκίμαζα νὰ συντάξω κωμωδίας. Τῷ 1868 ἐπεχείρησα νὰ γράψω μυθιστόρημα. Τὸ 1879 ἐδημοσιεύθῃ ἡ «Μετανάστις» ἔργον μου εἰς τὸν «Νεολόγον» Κ/πόλεως. Τῷ 1881 ἐνθρησκευτικὸν ποιημάτιον εἰς τὸ περιοδικὸν «Σωτῆρα». Τῷ 1882 ἐδημοσιεύθῃ «Οἱ ἔμποροι τῶν Ἐθνῶν» εἰς τὸ «Μὴ χάνεσαι». Ἀργότερα ἔγραψα περὶ τὰ ἐκατὸν διηγήματα, δημοσιευθέντα εἰς διάφορα περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδας.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ διπλὴ ἐνθύμηση

Ἐνθύμηση πρώτη
17 Σεπτεμβρίου

«Ἐπὶ τὸν ποταμὸν»
σὲ ἤχο πλάγιον, μὰ πάντα
μὲ τὸ ἴσο τοῦ Ἀλιάκμονα.

Ἡ ἐκδήλωση στὴν Ἱερὰ Μονὴ Ἰλαρίωνος ὑπῆρξε μᾶλλον μυσταγωγία. Τὸ τοπίο, ὁ ποταμός, τὸ φθινοπωρινὸ βραδυνό, τὸ μνημόσυνο ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη, τὰ μουσικὰ ἀκουσίματα-συνέχεια τοῦ ἔσπερινου, ἡ ὀμιλία, τὰ ἀναγνώσματα, ἡ παπαδιαμάντεια μορφή τοῦ γέροντα Ἰλαρίωνα, ἡ ταιριαστὴ μὲ τοῦ γέροντα, ἀγόγγυστη φιλοξενία τοῦ κυρ-Γιάννη, ἡ ἀναλλοίωτη ἀπλότητα τοῦ μοναστηριοῦ ἔγιναν ἓνα, ἔγιναν ἡ ἀπόλυτη, ἐκεῖνη τὴν ἑσπέρα, ἐκφραση τοῦ ἔργου καὶ τοῦ βίου τοῦ Παπαδιαμάντη. Ὅλοι, ποὺ βρεθήκαμε ἐκεῖνη τὴν βραδυὰ στὸ μοναστήρι τοῦ Ἰλαρίωνα, φύγαμε μὲ τὴ ζεστασιά ἐκεῖνη ποὺ γεννᾷ ἡ ἀναπόληση τῆς ζωῆς, αὐτῆς ποὺ χάσαμε...

Ἡ ἐξέλιξη τῆς μυσταγωγίας: 1. Προοίμιον, ὑπὸ Β. Καραγιάννη, διευθυντοῦ Ἰνστιτούτου Βιβλίου καὶ Ἀνάγνωσης. 2. «Μνήμη δικαίου», Μνημόσυνον, ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Ἀμβροσίου. 3. Χαιρετισμοὶ ἐπιφανῶν. 4. Στὸν ἤχο τῆς παράδοσης, πρῶτον ἀκουσίματα. 5. «Ἦθος καὶ ἠθικὴ στὸ ἔργο τοῦ Ἄλ. Παπαδιαμάντη», ὀμιλία, ὑπὸ κ. Δ. Μαυροπούλου, διευθυντοῦ ἐκδόσεων ΔΟΜΟΣ. 6. Λόγος καὶ μουσικὴ. Ἡ κ. Βασιλικὴ Νευροκοπλὴ διαβάζει ἀποσπάσματα ἀπὸ τὰ διηγήματα «Πανδρολόγος», «Ξεπεσμένος Δερβίσης», «Φλώρα ἢ Λάβρα» καὶ τὸ «Ἐν Χορδαίς», ἡγουν συγκρότημα παραδοσιακῆς μουσικῆς, ἀποτελούμενο ἀπὸ τοὺς Κυριάκο Καλαϊτζίδη οὔτι, Ἀπόστολο Τσαρδάκα κανονάκι, Μάρκο Σκούλιο νέι, παρεμβάλλεται καὶ διακόπτει τὴν ἀνάγνωση, ὅχι ὅμως καὶ τὴν μυσταγωγία. 7. Μοίρασμα κολλύβων καὶ κέρασμα ἀπὸ τοὺς ὀργανωτὲς ποὺ ἦσαν: Τὸ Ἰνστιτούτο Βιβλίου καὶ Ἀνάγνωσης καὶ τὸ περιοδικὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερβίων καὶ

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας εὖ παπαδιαμάντεια ἀρχονταρῆς Ἱ. Μονῆς Ἰλαρίωνος, μὲ τὸν ἱδύμενο Ἱερῶν π. Ἰλαρίωνα, τὸν Νομάρχη Κοζάνης κ. Π. Μήλιτκα καὶ τὸν ὀμιλῆτῆ ἐκδήλωσε κ. Δμ. Μαυροσόουλο.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας εὖ δευτέρῃ ἐκδήλωσῃ, ποὺ εἶπε εἰς τὴν Δημοτικὴν Βιβλιοθήκην Κοζάνης, μὲ τὸν ὀμιλῆτῆ κ. Σταῦρο Ζουμπούλακη, τὸν Γενικὸ Ἀρχιερατικὸ π. Παρασκευᾶ Βαλτσάδωρο καὶ τὸν κ. Μ. Καραγιάννη.

Κοζάνης «Ἀναλόγιον». Εὐγενεῖς χορηγοί, ἡ Ν. Α. Κοζάνης, ὁ Νομάρχης Κοζάνης κ. Πασχάλης Μητλιάγκας, ὁ Δήμος Κοζάνης.

Ἐνθύμηση δευτέρη

25 Σεπτεμβρίου

Μιὰ βδομάδα ἀργότερα, τὴ Δευτέρα 25 Σεπτεμβρίου καὶ στὴ Δημοτικὴ Βιβλιοθήκην Κοζάνης, ἔγινε ἡ δευτέρη ἐνθύμηση ἀπὸ τὸν Διευθυντὴ τοῦ περιοδικοῦ «Νέα Ἐστία» κ. Σταῦρο Ζουμπούλακη. Ἡ ἐξομολογητικὴ εἰσαγωγὴ τοῦ κ. Βασίλη Καραγιάννη, ἡ μεστὴ προσφώνηση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας καὶ ἡ δόκιμη παρουσίαση τοῦ προσώπου καὶ τοῦ ἔργου τοῦ Παπαδιαμάντη ἀπὸ τὸν ὀμιλητῆ, μὰς ἔφεραν στὸ κλίμα τῆς πρώτης συνάντησης, ὀλοκληρώνοντας ἔτσι τὸν κύκλο αὐτὸ τῶν ἐκδηλώσεων τῶν ἀφιερωμένων στὸν κυρ-Ἀλέξανδρο Παπαδιαμάντη.

ΤΑ ΠΤΕΡΟΕΝΤΑ ΔΩΡΑ

Ἀλεξάνδρου Παπαδιαμάντη

Τὸ Ἰραφέτιο τοῦ Ἄλ. Παπαδιαμάντη.

Ξένος τοῦ κόσμου καὶ τῆς σαρκός, κατῆλθε τὴν παραμονὴν ἀπὸ τὰ ὕψη, συστείλας τὰς πτέρυγας ὅπως τὰς κρύπτῃ, θεῖος ἄγγελος. Ἐφερε δῶρα ἀπὸ τὰ ἄνω βασιλεία διὰ νὰ φιλεύσῃ τοὺς κατοίκους τῆς πρωτεύουσας. Ἦτον ὁ καλὸς ἄγγελος τῆς πόλεως.

Ἐκράτει εἰς τὴν χεῖρα ἓν ἄστρον καὶ ἐπὶ τοῦ στέρνου τοῦ ἔπαλλε ζωὴ καὶ δύναμις, καὶ ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ ἐξήρχετο πνοὴ θείας γαλήνης. Τὰ τρία ταῦτα δῶρα ἤθελε νὰ μεταδώσῃ εἰς ὅλους ὅσοι προθύμως τὰ δέχονται.

Εἰσῆλθεν ἐν πρώτοις εἰς ἓν ἀρχοντικὸν μέγαρον. Εἶδεν ἐκεῖ τὸ φεῦδος καὶ τὴν σεμνοτυφίαν, τὴν ἀνίαν καὶ τὸ ἀνωφελὲς τῆς ζωῆς ζωγραφισμένα εἰς τὰ πρόσωπα τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικός, καὶ ἤκουε τὰ δύο τεκνία νὰ φελλίζωσι λέξεις εἰς ἀγνωστον γλῶσσαν. Ὁ ἄγγελος ἐπῆρε τὰ τρία οὐράνια δῶρά του, καὶ ἔφυγε τρέχων ἐκεῖθεν.

Ἐπῆγεν εἰς τὴν καλύβην πτωχοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ἀνὴρ ἔλειπε ὄλην τὴν ἡμέραν εἰς τὴν ταβέρναν. Ἡ γυνὴ ἐπροσπάθει ν' ἀποκοιμίσῃ μὲ ὀλίγον ξηρὸν ἄρτον τὰ πέντε τέκνα, βλασφημοῦσα ἅμα τὴν ὥραν ποὺ εἶχεν ὑπανδρευθῆ. Τὰ μεσάνυχτα ἐπέστρεψεν ὁ σύζυγός της. Αὐτὴ τὸν ὕβρισε νευρικὴ μὲ φωνὴν ὀξείαν. Ἐκεῖνος τὴν ἔδειρε μὲ τὴν ῥάβδον τὴν ὀζώδη, καὶ μετ' ὀλίγον οἱ δύο ἐπλάγιασαν χωρὶς νὰ κάνουν τὴν προσευχὴν των,

καὶ ἤρχισαν νὰ ροχαλίζουν μὲ βαρεῖς τόνους, Ἐφυγεν ἐκεῖθεν ὁ ἄγγελος.

Ἀνέβη εἰς μέγα κτίριον πλουσιῶς φωτισμένον. Ἦσαν ἐκεῖ πολλὰ δωμάτια μὲ τραπέζας, καὶ ἐπάνω των ἔκυπτον ἄνθρωποι μετροῦντες ἀδιακόπως χρήματα, παίζοντες μὲ χαρτί. Ὀχροὶ καὶ δυστυχεῖς, ὀλη ἡ ψυχὴ των ἦτο συγκεντρωμένη εἰς τὴν ἀσχολίαν ταύτην. Ὁ ἄγγελος ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον μὲ τὰς πτέρυγας του διὰ νὰ μὴ βλέπῃ καὶ ἔφυγε δρομαῖος.

Εἰς τὸν δρόμον συνήντησε πολλοὺς ἀνθρώπους, ἄλλους ἐξερχομένους ἀπὸ τὰ καπηλεῖα, οἶνοβαρεῖς, καὶ ἄλλους κατερχομένους ἀπὸ τὰ χαρτοπαίγνια, μεθύοντας χειροτέραν μέθην. Τινὰς δὲ εἶδε ν' ἀσχημονοῦν, καὶ τινὰς ἤκουσε νὰ βλασφημοῦν τὸν Αἰ-Βασίλην ὡς πταίστην. Ὁ ἄγγελος ἐκάλυψε μὲ τὰς πτέρυγας τὰ ὦτα, διὰ νὰ μὴ ἀκούῃ, καὶ ἀντιπαρῆλθεν.

Υπέφωσκεν ἤδη ἡ πρωΐα τῆς πρωτοχρονιάς, καὶ ὁ ἄγγελος διὰ νὰ παρηγορηθῆ, εἰσῆλθεν εἰς μίαν ἐκκλησίαν. Ἀμέσως πλῆσιον τῆς θύρας εἶδεν ἀνθρώπους νὰ μετροῦν νομίσματα, μόνον πῶς δὲν εἶχον παιγνιόχαρτα εἰς τὰς χεῖρας· καὶ εἰς τὸ βάθος, ἀντίκρουσεν ἓναν ἄνθρωπον χρυσοστόλιστον καὶ μιτροφοτοῦντα ὡς Μῆδον σατράπην τῆς ἐποχῆς τοῦ Δαρείου, ποιοῦντα διαφόρους ἀκκισημοὺς καὶ ἐπιτηδευμένους κινήσεις. Δεξιά καὶ ἀριστερὰ ἄλλοι μερικοὶ ἔψαλλον μὲ πεπλασμένους φωνάς: «Τὸν Δεσπότην καὶ Ἀρχιερέα!».

Ὁ ἄγγελος δὲν εὗρε παρηγορίαν. Ἐπῆρε τὰ πτερόεντα δῶρα του –τὸ ἄστρον τὸ προσωρισμένον νὰ λάμπῃ εἰς τὰς συνειδήσεις, τὴν αὐρανὸν, τὴν ἰκανὴν νὰ δροσίξῃ τὰς ψυχὰς, καὶ τὴν ζωὴν, τὴν πλασμαμένην διὰ τὰ πάλλη εἰς τὰς καρδίας, ἐτάνασε τὰς πτέρυγας, καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὰς οὐρανίους ἀψίδας.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΗΣ ΜΑΤΘΑΙΟΣ

Καραγιάννη Παναγιώτου, θεολόγου

Ματθαίος είναι ο θεόπνευστος συγγραφέας του πρώτου Ευαγγελίου της Καινής Διαθήκης και ένας από τους δώδεκα μαθητές του Χριστού. Υπηρετούσε ως τελώνης στην Καπερναούμ και εκεί ο Χριστός τον συνάντησε «καθήμενον επί τῶν τελωνίων» και τον κάλεσε για μαθητή του. Εκείνος «ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ». Κι ὁ τελώνης ἔγινε ἀπόστολος καὶ εὐαγγελιστής. Τόση εἶναι ἡ δύναμη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ποὺ ἀνακαινίζει τὸν ἄνθρωπο, ποὺ κάνει τὸν ἁμαρτωλὸ ἅγιο, τὸν διώκτη Ἀπόστολο τῶν ἐθνῶν, τὸν τελώνη εὐαγγελιστή.

Στὸ Ευαγγέλιό του παρουσιάζει τὸν Ἰησοῦ σὲ σχέση μετὰ τὸ ἰουδαϊκὸ περιβάλλον. Ὁ ἴδιος ζεῖ μέσα σὲ χῶρο στὸν ὁποῖο ἡ ἐκκλησία παλεύει μετὰ τὸ Μωσαϊκὸ Νόμο. Γι' αὐτὸ θέλει νὰ δείξει τὴ διαφορὰ ἀνάμεσα στὴ θρησκεία τοῦ Νόμου καὶ στὸ Ευαγγέλιο τῆς Βασιλεί-

ας τοῦ θεοῦ. Στὴ διήγηση τῶν γεγονότων τῆς ζωῆς, τοῦ θανάτου καὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ προττάσει πολὺ συχνὰ τὴ φράση «τοῦτο γέγονεν, ἵνα πληρωθῇ τὸ ρηθὲν...». Κι αὐτὸ γιὰ νὰ τονίσει, ὅτι στὰ γεγονότα αὐτὰ πραγματοποιήθηκαν οἱ σχετικὲς προαναγγελίες τῶν προφητῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Τὸ Ευαγγέλιο τοῦ Ματθαίου περιέχει πολλὲς διδασκαλίες τοῦ Ἰησοῦ καὶ χρησιμοποιοῦνται πολὺ συχνὰ στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας. Τὰ περισσότερα εὐαγγελικὰ ἀναγνώσματα τῶν Κυριακῶν τοῦ Ἑτους εἶναι ἀπὸ τὸ κατὰ Ματθαίου Ευαγγέλιο.

Ὡς Ἀπόστολος κήρυξε τὸ μήνυμα τοῦ Χριστοῦ στοὺς Πάρθους καὶ στοὺς Μήδους. Σύστησε ἐκκλησίες σ' αὐτοὺς καὶ ἔκανε πολλὰ θαύματα. Οἱ ἄπιστοι ὠστόσο τὸν ὀδήγησαν στὴν πυρὰ καὶ παρέδωκε τὸ πνεῦμα του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ἡ Ἐκκλησία μας τιμᾷ τὴ μνήμη του τὴν 16 Νοεμβρίου.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΖΗΣΗ

Τοῦ Ζήση Ἄν. Μπέλλου, Θεολόγου

Στὴν Κοζάνη καὶ στὴν εὐρύτερη περιοχή της, τὸν Τσιαρτσιμπᾶ, ἐορτάζει ὁ Ζήσης τὰ ὀνομαστήριά του στίς 30 Ἰανουαρίου, ἐορτὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν.

Ἡ ἐορτὴ αὐτὴ χωρὶς ἰδιαίτερο Συναξάρι ἔχει τὶς ρίζες της στὴν ἐποχὴ τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνα, τότε ποὺ ἡ Ἐκκλησία πρωτοποροῦσε στὸν ἐθνικοθρησκευτικὸ μας Ἀγῶνα.

Τὸ 1904 τρεῖς Κοζανίτες ἔμποροι, κυρατζῆδες, οἱ Ζήσης (Ζήνων) Μπλιούρας, Ζήσης Τσιώπτσιας, καὶ Ζήσης Πιτένης, ποὺ ἦταν Μακεδονομάχοι ἐπικοινωνιῶν καὶ ἀντιμετωπίσεων ἐθνοκτονικῶν συμμοριῶν, κατηγορήθηκαν γιὰ φόνους Τούρκων, στὴν περιοχή τῶν Καραγιαννῶν, καὶ σχισματικῶν, στὴν περιοχή Ἀμυνταίου. Οἱ τρεῖς Ζήσηδες, ὑπόδικοι στίς φυλακὲς τοῦ Μοναστηρίου, καταδικάστηκαν ἀρχικὰ σὲ θάνατο. Οἱ Κοζανίτες μετὰ τὸν Μητροπολίτη Σερβίων καὶ Κοζάνης Κωνσταντῖο (Ματουλόπουλο), Συνοδικὸ τοῦ Οἴκουμενικοῦ Θρόνου τότε, κινήθηκαν καὶ φρόντισαν, δωροδοκῶντας καὶ τὸ περιβάλλον τοῦ Σουλτάνου, νὰ μετατραπῆ ἡ ποινὴ σὲ

ἰσόβια δεσμὰ. Τὸ χαρμόσυνο γεγονός γνωστοποιήθηκε στὴν Κοζάνη στίς 29-30 Ἰανουαρίου 1905.

Τρία χρόνια ἀργότερα, μετὰ ἀνταλλαγὴ συλληφθέντων Τούρκων φοροεισπρακτόρων, οἱ Κοζανίτες πέτυχαν τὴν ἀπελευθέρωση τῶν τριῶν Ζήσηδων (ἀπ' τὶς φυλακὲς τῆς Κοζάνης ὅπου εἶχαν μεταφερθεῖ), στίς 30 Ἰανουαρίου 1908. Οἱ ἀπελευθερωθέντες, παρουσιάστηκαν στὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, καὶ ἔπειτα ἀπ' τὴν ἐορτὴν στὸ Βαλταδώρειο Γυμνάσιο (λόγω τῆς ἡμέρας), δέχθηκαν στὰ σπῆματα τοὺς τὸν Μητροπολίτη μετὰ τοὺς Δημογέροντες, τοὺς Ἐφοροεπιτρόπους καὶ τὸ λαὸ, οἱ ὅποιοι τοὺς συγχάρηκαν, τοὺς «πολυχρόνισαν» καὶ ἀκολούθησε γλέντι κοζανίτικο γιὰ τὸ χαρμόσυνο γεγονός.

Ὅπως ἦταν φυσικὸ, λόγω τῆς σύμπτωσης τῆς ἴδιας ἡμέρας, ἡ σωτηρία τῶν τριῶν Ζήσηδων ἀποδόθηκε στοὺς Τρεῖς Ἱεράρχες. Καὶ ἡ ἐορτὴ, ἀλλὰ καὶ τὸ αὐθόρμητο γλέντι ἐκεῖνης τῆς ἡμέρας, καθιερώθηκαν ἐθιμικὰ καὶ διατηροῦνται ἀπὸ τότε στὴν περιοχή μας καὶ στὴν Κοζανίτικη διασπορά.

ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΝΑΞΑΡΙ

Ο ΟΣΙΟΣ ΖΗΝΩΝ Ο ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ

Ὁ ὀσιος Ζήνων καταγόταν ἀπὸ τὴν Καισάρεια τῆς Καππαδοκίας, ἀπὸ γονεῖς πλούσιους καὶ ἐπιφανεῖς. Εἶχε καταταγεῖ στὸ σῶμα ἐκεῖνο τῶν στρατιωτῶν, ποὺ εἶχε ὡς ἀποστολὴ νὰ μεταφέρει τὴν ἐπίγουσα ἀλληλογραφία τοῦ αὐτοκράτορα. Ὄταν ἀναλογίστηκε τὸ πόσο μάταιη καὶ φθαρτὴ εἶναι ἡ ζωὴ, ἔβγαλε ἀπὸ πᾶν τοῦ τῆ στρατιωτικῆς ζωῆς καὶ πῆγε καὶ ἐγκαταστάθηκε σ' ἕνα ἀνδρικό ἡσυχαστήριον, ποὺ βρισκόταν στὸ παρακείμενο ὄρος τῆς Ἀντιόχειας.

Ἐγκαταβιώνοντας λοιπὸν, ὁ Ζήνων στὸ ἡσυχαστήριον ἀγωνιζόταν γιὰ τὸν ἐξαγνισμό τῆς ψυχῆς του. Δὲν χρησιμοποιοῦσε οὔτε λυχνάρι γιὰ φωτισμὸ, οὔτε κιβώτιο γιὰ πράγματα, οὔτε τραπέζι, οὔτε στρώμα. Γιὰ στρώμα του χρησιμοποιοῦσε χόρτα, ποὺ εἶχε στρώσει πᾶν σὲ πέτρες, καὶ γιὰ ἔνδυμά του

ἕνα παλιὸ καὶ τριμμένο ῥάσο. Τρεφόταν μ' ἕνα μικρὸ κομμάτι ἄρτου, ποὺ κάθε δυὸ μέρες τοῦ πρόσφερε κάποιος φίλος. Τὸ νερὸ τὸ ἔπαιρνε ὁ ἴδιος ἀπὸ κάποιον μακρινὸ μέρος.

Μὲ τοὺς σκληροὺς αὐτοὺς ἀσκητικούς ἀγῶνες ὁ Ζήνων ἀπέσπασε τὴ χάρη καὶ τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ. Πράγματι, ὅταν διαπράχθηκαν ἀπὸ τὴν ἐπιδρομὴ τῶν Ἰσαύρων πολλὲς σφαγὲς στὴν ἀσκητικὴ πολιτεία, οἱ στρατιῶτες δὲν μποροῦσαν οὔτε νὰ πλησιάσουν τὸν ὄσιο.

Ὁ ὀσιος Ζήνων ἀφοῦ ἔζησε λίγο μόνον χρόνον μετὰ τὰ γεγονότα αὐτὰ, ἀπαλλάχθηκε ἀπὸ τὸν κάματο τῶν ἀσκητικῶν του ἀγῶνων καὶ ἀπῆλθε πρὸς ἀπόλαυσή τῆς ἀτελευτήτης καὶ οὐράνιας μακαριότητος. Ἡ Ἐκκλησία τιμᾷ τὴν ἱερὴ μνήμη του στίς 10 Φεβρουαρίου.

ΠΑΤΕΡΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Ὁ κύκλος τῆς ἀγάπης

«Ἀπὸ τὴν στάση μας ἀπέναντι στὸν πλησίον ἐξαρτᾶται ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατός μας» ἔλεγε ὁ Μ. Ἀντώνιος. Στὸ κείμενο ποὺ ἀκολουθεῖ καὶ εἶναι παρμένο ἀπὸ τὸ ἔργο τοῦ Ἀββᾶ Δωροθέου «Περὶ τοῦ μὴ κρίνειν τὸν πλησίον», ἡ κίνησις τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸ Θεὸ συνδέεται μετὰ τὴν κίνησή μας πρὸς τὸν συνάνθρωπο. Παραστατικὰ μετὰ τὴν χρῆση τοῦ σχήματος τοῦ κύκλου ὁ Πατέρας ἀπαντᾷ στὸ ἐρώτημα: Μπορῶ νὰ βαδίσω πρὸς τὸ Θεὸ καὶ νὰ ἀδιαφορήσω γιὰ τὸν συνάνθρωπο ἢ μπορῶ νὰ εἶμαι φιλόθεος; Στὴν ἐκκλησιαστικὴ παράδοση καὶ συνείδηση ἀνθρώπος καὶ Θεὸς εἶναι ἀδιάρρηκτα δεμένοι. Γιὰ τὸν ἄνθρωπο ἡ ἀγαπητικὴ συνύπαρξή του μετὰ τὸ Θεὸ νοεῖται ὡς ὁ μόνος ἀληθινὸς τρόπος ὑπαρξῆς, κατ' ἀναλογίαν τοῦ τρόπου ὑπαρξῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος. Αὐτὸ ἀποτελεῖ ἕνα διαρκὲς ζητούμενο ποὺ ἐκφράζεται μετὰ τὸ «ἐλθέτω ἡ Βασιλεία σου...» τῆς Κυριακῆς Προσευχῆς. Ἔτσι ὅπως ἐκδηλώνεται στὴν καθημερινότητά τῆς ζωῆς τῶν χριστιανῶν, εἴτε ὡς φιλοanthropία εἴτε ὡς ποιικιλόμορφη ἐκδήλωσις ἀγάπης πρὸς τὸ Θεὸ, τονίζει στὴν πραγματικότητα ἕνα καὶ μόνον αἶτημα. Τὸ αἶτημά μας ὡς μελῶν τῆς Ἐκκλησίας γιὰ μιὰ ζωὴ σὲ μιὰ ἀνακαινισμένη κτίση, ἀγαπητικὰ καὶ αἰωνίως συμπορευόμενη μετὰ τὸν Κτίστη της. Ἡ ἀγάπη πρὸς τὸ Θεὸ καὶ ἡ φιλοanthropία, μετὰ τὸν τρόπο αὐτὸ, στὴν Ἐκκλησία παύουν νὰ εἶναι ἠθικὲς ἔννοιες ποὺ ὀδηγοῦν στὴν αὐτοδικαίωση ἢ στὴν «ἀτομικὴ» σωτηρία καὶ μεταβάλλονται σὲ αὐτὸ ποὺ πραγματικὰ εἶναι: ἐναγώνια ἀναζήτησις ἑνὸς ἄλλου τρόπου ὑπαρξῆς.

Ὁ Ἀββᾶς Δωρόθεος ἔζησε τὸν 6ο μ.Χ. αἰῶνα καὶ ἔγινε μοναχὸς σὲ νεαρὴ ἡλικία. Μόνασε στὴ Μονὴ Σερδίου, κοντὰ στὴ Γάζα, πλάι στοὺς περίφημους ἀσκητὲς Βαρσανούφιο καὶ Ἰωάννη τὸν Προφήτη. Ἀργότερα ἱδρυσε τὴν δική του μονή. Συνέγραψε ἐπιστολὰς καὶ διδασκαλίας ποὺ περιλαμβάνονται σ' ὅλες τὶς ἀξιόλογες συλλογὲς Πατερικῶν κειμένων. Ἡ κοίμησή του τοποθετεῖται περὶ τὸ 550 ἢ 560 μ.Χ., καὶ ἡ μνήμη του τιμᾶται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία μας τὴν 13ῃ Αὐγούστου.

«Ἐκαστος πρὸς τὴν δύναμιν αὐτοῦ, σπουδάσατε ἐνωθῆναι ἀλλήλοις· ὅσον γὰρ ἐνοῦται τις τῷ πλησίον, τοσοῦτον ἐνοῦται τῷ Θεῷ. Καὶ λέγω ὑμῖν ὑπόδειγμα ἐκ τῶν πατέρων, ἵνα νοήσητε τὴν δύναμιν τοῦ λόγου. Ὑπόθεσθε μοι κύκλον εἶναι ἐν τῇ γῇ οἶον, χάραγμα τι ποτὲ τρογγύλον ἀπὸ διαβήτου καὶ κέντρου. Κέντρον λέγεται αὐτὸ ἰδικῶς τὸ μεσώτατον τοῦ κύκλου ἕως τοῦ κέντρου, θέτε τὸν νοῦν ὑμῶν εἰς τὸ λεγόμενον. Τοῦτον τὸν κύκλον νομίσατέ μοι εἶναι τὸν κόσμον, αὐτὸ δὲ τὸ μέσον τοῦ κύκλου τὸν Θεόν, τὰς δὲ εὐθείας τὰς ἀπὸ τοῦ κύκλου ἐπὶ τὸ μέσον τὰς ὁδοὺς, ἧτοι τὰς πολιτείας τῶν ἀνθρώπων. Ἐφ' ὅσον οὖν εἰσέρχονται οἱ ἅγιοι ἐπὶ τὰ ἔσω ἐπιποθοῦντες ἐγ-

γίσει τῷ Θεῷ κατὰ ἀναλογίαν τῆς εἰσόδου πλησίον γίνονται τοῦ Θεοῦ καὶ ἀλλήλων καὶ ὅσον πλησιάζουσι τῷ Θεῷ, πλησιάζουσιν ἀλλήλοις, καὶ ὅσον πλησιάζουσιν ἀλλήλοις, πλησιάζουσι τῷ Θεῷ. Ὁμοίως νοήσατε καὶ τὸν χωρισμὸν. Ὅταν γὰρ ἀφιστῶσιν ἑαυτοὺς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ ἀποστρέψωσιν ἐπὶ τὰ ἔξω, δὴλὸν ἐστὶν ὅτι ὅσον ἐξέρχονται καὶ μακρύνουσιν ἑαυτοὺς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, τοσοῦτον μακρύνονται ἀπ' ἀλλήλων, καὶ ὅσον μακρύνονται ἀπ' ἀλλήλων, τοσοῦτον μακρύνονται καὶ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ.

Ἴδου τοιαύτη ἐστὶν ἡ φύσις τῆς ἀγάπης. Ἐφ' ὅσον μὲν ἐσμέν ἔξω καὶ οὐκ ἀγαπῶμεν τὸν Θεόν, ἐπὶ τοσοῦτον ἔχομεν διάστασιν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον, ἐὰν δὲ ἀγαπήσωμεν τὸν Θεόν, ὅσον ἐγγίζομεν τῷ Θεῷ διὰ τῆς εἰς αὐτὸν ἀγάπης, τοσοῦτον ἐνούμεθα τῇ ἀγάπῃ τοῦ πλησίον, καὶ ὅσον ἐνούμεθα τῷ πλησίον, τοσοῦτον ἐνούμεθα τῷ Θεῷ...»

«Καθένας σας ἄς προσπαθήσει, ὅσο μπορεῖ, νὰ ἐνωθεῖτε μετὰξὺ σας, γιὰτὶ ὅσο κάποιος ἐνώνεται μετὰ τὸν συνάνθρωπό του τόσο ἐνώνεται καὶ μετὰ τὸ Θεὸ. Καὶ θὰ σᾶς δώσω ἕνα παράδειγμα, παρμένο ἀπὸ τοὺς πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, γιὰ νὰ καταλάβετε καλύτερα τὴ σπουδαὶότητα αὐτοῦ ποὺ σᾶς εἶπα.

Ἄς ὑποθέσουμε ὅτι ὑπάρχει ἕνας κύκλος στὴ γῆ, δηλαδὴ ἕνα σχέδιο χαραγμένο μετὰ διαβήτη καὶ ἕνα κέντρο. Τὸ κέντρο εἶναι τὸ σημεῖο ἀκριβῶς στὴ μέση τοῦ κύκλου, σκεφθεῖτε αὐτὸ ποὺ σᾶς λέγω. Αὐτὸς ὁ κύκλος ἄς θεωρήσουμε ὅτι εἶναι ὁ κόσμος καὶ τὸ κέντρο τοῦ κύκλου ὁ Θεός, καὶ ὅτι οἱ εὐθείες ποὺ ξεκινοῦν ἀπὸ τὴν περιφέρεια καὶ φτάνουν στὸ κέντρο τοῦ κύκλου εἶναι οἱ δρόμοι, δηλαδὴ οἱ πορείες ζωῆς τῶν ἀνθρώπων. Ὅσο λοιπὸν προχωροῦν πρὸς τὸ κέντρο οἱ χριστιανοί, ποθώντας νὰ πλησιάσουν τὸ Θεὸ, ἀνάλογα μετὰ τὸ πόσο προχωροῦν τόσο πλησιάζουν τὸ Θεὸ καὶ ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. Καὶ ὅσο πλησιάζουν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον τόσο πλησιάζουν καὶ τὸ Θεὸ. Μὲ τὸν ἴδιον τρόπο ποὺ ἀντιλαμβάνεσθε τὴν ἐνωσις, ἄς ἀντιληφθεῖτε καὶ τὸν χωρισμὸ. Δηλαδὴ ὅταν ἀπομακρύνονται ἀπὸ τὸν Θεὸ, ἀρχίζοντας νὰ κινοῦνται ἀπὸ τὸ κέντρο πρὸς τὴν περιφέρεια, εἶναι φανερὸ ὅτι ὅσο βγαίνουν καὶ ἀπομακρύνονται ἀπὸ τὸ Θεὸ, τόσο ἀπομακρύνονται καὶ ὁ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλο καὶ ὅσο ἀπομακρύνονται ὁ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλο, τόσο ἀπομακρύνονται καὶ ἀπὸ τὸ Θεὸ.

Νὰ λοιπὸν πῶς λειτουργεῖ ἡ ἀγάπη. Ὅσο καιρὸ εἶμασθε ἔξω ἀπὸ αὐτὴν καὶ δὲν ἀγαποῦμε τὸ Θεὸ, τότε ἔχομε ἀπόστασις ὁ καθένας μετὰ τοὺς συνανθρώπους του, ἐνῶ ὅταν ἀγαπήσουμε τὸ Θεὸ, ὅσο τὸν πλησιάζουμε ἀγαπώντας τον, τόσο ἐνωθώμασθε μετὰ ἀγάπην καὶ μετὰ τοὺς συνανθρώπους μας. Καὶ ὅσο πάλι ἐνωθώμασθε μετὰ τοὺς συνανθρώπους μας μετὰ ἀγάπην, τόσο ἐνωθώμασθε καὶ μετὰ τὸ Θεὸ...»

ΙΑΤΡΙΚΑ-ΠΛΗΓΕΣ

ΠΑΧΥΣΑΡΚΙΑ ΚΑΙ ΣΑΚΧΑΡΩΔΗΣ ΔΙΑΒΗΤΗΣ

Σιμελίδη Δημητρίου, ιατρού

Η παχυσαρκία και ο σακχαρώδης διαβήτης αποτελούν σήμερα σοβαρό παγκόσμιο πρόβλημα υγείας. Το κείμενο που ακολουθεί εξετάζει τη σχέση που υπάρχει μεταξύ τους.

Παχυσαρκία σημαίνει παθολογική αύξηση του λίπους στο σώμα, 20% περισσότερο λίπος στους άνδρες και 25% στις γυναίκες. Σακχαρώδης διαβήτης σημαίνει διαταραχή στον μεταβολισμό του σακχάρου, του λίπους και των λευκωμάτων με κύρια εκδήλωση την αύξηση του σακχάρου στο αίμα.

Το φυσιολογικό ποσοστό του λίπους του σώματος διαφέρει από άτομο σε άτομο, ανάλογα με το φύλο, την ηλικία και τη σωματική κατασκευή. Η υπερκατανάλωση τροφής, ή καθιστική ζωή και η απουσία σωματικής άσκησης, που χαρακτηρίζουν τον σύγχρονο τρόπο ζωής, οδηγούν στην παχυσαρκία.

Σε μεγάλο ποσοστό ασθενών με διαβήτη τύπου II (ο διαβήτης των ενήλικων που στην αρχή τουλάχιστον δεν χρειάζεται ινσουλίνη) υπεύθυνη είναι αποκλειστικά η παχυσαρκία. Στα διαβητολογικά κέντρα και διαβητολογικά Ιατρεία της χώρας μας, το ποσοστό των διαβητικών τύπου II που ήταν ή είναι παχύσαρκοι φτάνει το 70 έως 80%. Ο κίνδυνος διαβήτη είναι διπλάσιος στους λίγο παχύσαρκους, πενταπλάσιος στους μέτρια παχύσαρκους και δεκαπλάσιος στους υπεβολικά παχύσαρκους.

Η μέτρηση όμως του λίπους σώματος με ακρίβεια είναι δύσκολη. Γι αυτό στην καθημερινή πράξη χρησιμοποιούμε έναν δείκτη που συνδυάζει το βάρος και το ύψος, τον Δείκτη Μάζας Σώματος (ΔΜΣ) ή BMI.

$$\text{Δείκτης Μάζας Σώματος} = \frac{\text{βάρος (σε κιλά)}}{\text{ύψος}^2 \text{ (σε μέτρα)}}$$

Σε νεαρούς ενήλικες (20-25 ετών) τα φυσιολογικά όρια του ΔΜΣ είναι 20-25. Για κάθε δεκαετία μετά τα 25, προσθέτουμε μία μονάδα στο 25 (του δείκτη). Όταν ο δείκτης είναι μεγαλύτερος από 40, ο κίνδυνος για διαβήτη είναι 50 φορές μεγαλύτερος.

Από επιστημονικά δεδομένα φαίνεται ότι και η διάρκεια της παχυσαρκίας επηρεάζει σημαντικά την εκδήλωση σακχαρώδη διαβήτη. Όσο περισσότερο χρόνο είναι κάποιος παχύσαρκος, τόσο μεγαλύτερος γίνεται ο κίνδυνος. Επί πλέον σημασία έχει και η κατανομή του λίπους. Η παχυσαρκία, ιδιαίτερα του κορμού και της κοιλίας (άνδρική κατανομή λίπους), είναι ο κύριος μηχανισμός διαταραχής του μεταβολισμού του σακχάρου και της πρόκλησης διαβήτη. Και ενώ το πάγκρεας των παχύσαρκων διαβητικών παράγει αρκετή ποσότητα ινσουλίνης, τα όργανα που τη χρειάζονται δεν μπορούν να τη χρησιμοποιήσουν. Δηλαδή, η παχυσαρκία μειώνει τη βιολογική δραστηριότητα της ινσουλίνης.

Στις αρχές του 20ού αιώνα, που η παχυσαρκία ήταν σπάνια, οι Ινδιάνοι PIMA της Αμερικής είχαν διαβητικούς σε ποσοστό 1%. Σήμερα, που απέκτησαν συνήθειες ζωής και διατροφής παρόμοιες με τις δικές μας και έγιναν παχύσαρκοι σε πολύ μεγάλο ποσοστό, το 50% του συνολικού πληθυσμού των Ινδιάνων αυτών πάσχει από διαβήτη.

Η έρευνήτρια στο Πανεπιστήμιο της Βαρκελώνης Βοσφη Φατιμα γράφει: «Ο διαβήτης είναι μια μεταβολική ασθένεια, η οποία αναπτύσσεται από υπερβολική κατανάλωση φαγητού. Για το ανθρώπινο είδος, συνηθισμένο επί αιώνες σε έλλειψης τροφής, δεν προβλεπόταν ανάλογος φυσιολογικός μεταβολισμός». Η ίδια εισηγείται μάχη κατά της παχυσαρκίας. Μπορεί η απώλεια βάρους να προλάβει ή να θεραπεύσει τον διαβήτη;

Ακόμα και μέτρια απώλεια βάρους ελαττώνει τον κίνδυνο σ' έναν παχύσαρκο να αναπτύξει διαβήτη. Τα παχύσαρκα άτομα με διαβήτη, αν λιγοστέψουν το βάρος τους, ωφελούνται πολύ (καλύτερη ρύθμιση του σακχάρου τους, λιγότερα φάρμακα). Δυστυχώς οι διαβητικοί δύσκολα χάνουν βάρος. Πιο δύσκολα από τους άλλους ανθρώπους. Δεν φταίει μόνο η μη συμμόρφωσή τους στις οδηγίες για δίαιτα, φταίει και ο διαταραγμένος μεταβολισμός τους. Όμως, το πιο σημαντικό όφελος της απώλειας βάρους στον παχύσαρκο διαβητικό είναι το ότι παρατείνεται στο προσδόκιμο επιβίωσης.

Συμπερασματικά μπορούμε να υποστηρίξουμε ότι η μείωση της παχυσαρκίας έχει τεράστια σημασία στην πρόληψη του διαβήτη στα παχύσαρκα ενήλικα άτομα.

ΟΙ ΠΡΟΦΗΤΕΣ ΤΗΣ Π.Δ.

Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΑΜΩΣ

Η καρδιά της Παλαιάς Διαθήκης είναι οί προφήτες, και η διδασκαλία των προφητών δεν είναι για την εποχή τους μόνο, αλλά και για σήμερα και για κάθε εποχή, γιατί είναι ο λόγος του Θεού, είναι «Τάδε λέγει Κύριος».

Αρχίζουμε τη σύντομη παρουσίαση των προφητών με τον αρχαιότερο από αυτούς, τον προφήτη του 8ου αιώνας Αμώς. Ποιμένας ήταν ο Αμώς και καλλιεργητής συκομορεών στο Ισραήλ (7, 15).

Η εποχή κατά την οποία εκλήθη ο Αμώς να δράσει στο Ισραήλ ήταν πολύ μελανή και από θρησκευτική και από ήθικη και από κοινωνική έποψη. Ήταν μὲν ισχυρό το έθνος έξωτερικά, αλλά έσωτερικά είχε πλήρη αποσύνθεση. Η θρησκευτικότητα του λαού του, κατά πρώτον, πνιγόταν σε κάποιες ξηρές και τυπικές εκδηλώσεις λατρείας, στις οποίες χανόταν το καθαρό πνεύμα της Μωσαϊκής θρησκείας, που είχαν λάβει στο Σινά (5,21 έξ. 4,4). Ήταν μιὰ τυπική θρησκευτικότητα χωρίς τη γλυκειά γεύση της κοινωνίας με τον Θεό, αυτό που είναι η ουσία της καθαρής θρησκείας. Το δὲ χειρότερο, όπως μαρτυρούν μερικά χωρία από το βιβλίο του προφήτου μας, ήταν ότι ο χωρίς Θεό αυτός λαός έκαιχε για τις λατρευτικές του εκδηλώσεις, αυτές τις ξηρές και χωρίς ουσία, όπως τις τελούσε και τις ζούσε και θεωρούσε το Θεό ότι είναι υποχρεωμένος γι' αυτές τις εκδηλώσεις να τον αμείψει και να του χαρίσει, όπως και το παρελθόν του (βλ. 6,14· 3,12· 9,7), έτσι και το μέλλον του λαμπρόν (9,10· 5,18).

Και αφού δεν υπήρχε καθαρή θρησκευτικότητα στο Ισραήλ την εποχή αυτή του Αμώς, δεν υπήρχε και ήθικότητα, γιατί η θρησκευτική πτώση φέρει και την ήθικη κατάρπτωση. Κατά ένα χωρίο του βιβλίου του προφήτη Αμώς (βλ. 2,7) ο πατέρας και το παιδί του αμαρτάναν με την ίδια «παιδίσκη». Πραγματικά η μαρτυρία αυτή δείχνει το φοβερό ήθικη κατάντημα στο οποίο είχε καταπέσει ο Ισραήλ την εποχή εκείνη του 8ου αιώνας.

Τέλος, οίκτρη ήταν η κοινωνική κατάσταση που επικρατούσε στο Ισραήλ κατά την εποχή του προφήτη Αμώς: Ένω ο λαός υπέφερε στερούμενος και τα πιο αναγκαία (2,6), οι πλούσιοι, καταπιέζοντας τους φτωχούς, έκτιζαν πολυτελή χειμερινά και θερινά ανάκτορα (3,15), «οϊκους ξεστούς» (5, 11), αλλά και σε άλλες κοινωνικές εκμεταλλεύσεις προέβαιναν και σε ακόλαστες πράξεις επιδίδοντο, μη εντρεπόμενοι ο ένας τον άλλο, και φόνους ακόμη πτωχών ανθρώπων διέπρατταν (βλ. 6,4·

2,7· 8). Οί δὲ αρχόντισσες κυρίες, όπως μαρτυρεί κάποιο χωρίο (βλ. 4,1), ανάγκαζαν τους άνδρες τους να μεταχειρίζονται καταθλιπτικά και βίαια μέσα προς απόκτηση των αναγκαίων για την τρυφή και σπάταλη ζωή τους.

Αυτή ήταν η εποχή στην οποία έζησε και έδρασε ο προφήτης Αμώς. Και ήταν ο μόνος που μπορούσε να αντιδράσει για την ύπαρχουσα κατάσταση, γιατί ήταν αδόλωτος· γιατί οί άλλοι εκπρόσωποι της θρησκείας, οί ιερείς, είχαν καταντήσει πειθήνια όργανα του πολιτικού άρχοντος, αφού υπήχθησαν στην βασιλική εξουσία και έτρωγαν και έπιναν στην βασιλική τράπεζα.

Ο Αμώς με δύναμη λόγου θαυμαστή και γλώσσα ώμη (βλ. ιδιαίτερα 4,1 έξ. και 7,11) φωνάζει και διαμαρτύρεται για την παρατηρούμενη κατάρπτωση του Ισραήλ και έλέγχει όχι μόνο τον λαό αλλά και τους πολιτικούς και θρησκευτικούς ήγέτες του, που είναι η αιτία του κακού. Το προσφιλές του θέμα για το οποίο αγανακτεί και διαμαρτύρεται είναι η καταδυνάστευση των πτωχών (2,6 έξ. 5,11· 4,1 έξ.), η διαστροφή της δικαιοσύνης και η επιβολή της απαιτήσεως του ισχυροτέρου (5,7 έξ.). Και λόγω των αμαρτιών αυτών ο Αμώς προφητεύει την καταστροφή της χώρας, την αιχμαλωσία τους από τους Άσσυρίους (2,14· 9,2 έξ.).

Το μήνυμα του προφήτου Αμώς είναι ότι ένα έθνος, που δεν έχει θρησκευτικές και ήθικες βάσεις και καταπατεί την έννοια του δικαίου, το έθνος αυτό θα πέσει, όσο και αν φαίνεται ισχυρό και δυνατό. Για να ζήσει, λοιπόν, ένα έθνος πρέπει να πράττει το καλό και το δίκαιο. Γι' αυτό και ο προφήτης Αμώς λέγει:

Ζητήστε τον Θεό για να ζήσετε,
ζητήστε το καλό και όχι το κακό,
για να μείνετε στην ζωή,
για να είναι ο Θεός μαζί σας.
Μισήστε το κακό
και αγαπήστε το καλό
και αποδώστε το δίκαιο στην ύλη.
(5,6.14.15).

Για τον προφήτη Αμώς το υπάρχον κοινωνικό κακό σε ένα έθνος συμβαίνει γιατί υπάρχει θρησκευτικό και ήθικη κακό. Για να αποτραπεί ή κρίση στην κοινωνία των ανθρώπων πρέπει οί κάτοικοί της να επιτελούν το αγαθό. Αθάνατοι παραμένουν στην ιστορία οί λόγοι του Αμώς του ποιμένου της Θεοκειέ: Ζητήστε το καλό και όχι το κακό για να μείνετε στην ζωή!

Μελετητής Π.Δ.

ΠΡΟΦΗΤΕΙΑΣ ΑΜΩΣ

ΤΟ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

(Αμ. 6, 12 – 5, 21-24)

Μήπως τρέχουν άλογα πάνω σε βράχους ή μήπως όργώνεται ή θάλασσα με βόδια; Κι όμως έσεεις μεταβάλλετε το δίκιο σε δηλητήριο και σε φαρμάκι της δικαιοσύνης τον καρπό... Μισώ, δὲν θέλω τις γιορτές σας, τις πανηγύρεις σας να τις δεχθώ δὲν μπορώ. Άλήθεια, δὲν αλλάσω διάθεση με τα όλοκαυτώματα,

και τις προσφορές σας δὲν τις προσδέχομαι, ούτε προσβλέπω στῶν σιτευτῶν σας μοσχαριῶν τις θυσίες. Άπομακρύνετε τον ήχο τῶν ύμνων σας, τη μελωδία της λύρας σας ν' άκούσω δὲ θέλω. Καλύτερα ν' αναβλύζει το δίκιο σα νερό και η δικαιοσύνη να κυλάει άστείρευτο ποτάμι.

Ἀπὸ τῆς ζωῆς τῆς ἐρήμου

Εἶναι ἓνα βουνοὶ στὴν Αἴγυπτο ποὺ βγάζει στὴ σκῆτη τὴν πανέρημο καὶ ὀνομάζεται Φέριμη. Σ' αὐτὸ μένουν καμιά πεντακοσαριά ἄνδρες ἀσκούμενοι, ποὺ μεταξύ τους κάποιος Παῦλος, ἔτσι ὀνομαζόμενος, εἶχε αὐτὴ τὴν πολιτεία· δὲν ἐργάστηκε, δὲν μερίμνησε γιὰ βιοτικά, δὲν δέχτηκε ἀπὸ κανέναν τίποτα ἐκτὸς ἀπὸ ὅ,τι ἔτρωγε. Τὸ ἔργο δὲ καὶ ἡ ἀσκησὴ του ἦταν νὰ προσεύχεται ἀδιάλειπτα. Εἶχε λοιπὸν γραμμένες τριακόσιες εὐχές, καὶ ἄλλα τόσα πετραδάκια μαζεμένα καὶ κρυμμένα στὸν κόρφο του, καὶ σὲ κάθε εὐχὴ ἔπαιρνε καὶ ἔριχνε ἕξω ἓνα πετραδάκι. Αὐτὸς πῆγε νὰ συναντήσῃ τὸν ἅγιο Μακάριο τὸν λεγόμενον πολιτικὸ καὶ τοῦ λέει:

«Ἀββᾶ, θλίβομαι». Τὸν ἀνάγκασε ἐκείνος νὰ πεῖ γιὰ ποιά αἰτία. Αὐτὸς δὲ τοῦ λέει: «Σὲ κάποιον χωριὸ μένει μιὰ παρθένα ποὺ ἔχει τριάντα χρόνια στὴν ἄσκησιν· ποὺ γι' αὐτὴν μοῦ διηγήθηκαν ὅτι ἐκτὸς ἀπὸ Σάββατο καὶ Κυριακὴ οὐδέποτε τρώει· ἀλλὰ ὅλο τὸ χρόνο ὑπομένοντας τὶς ἑβδομάδες καὶ τρώγοντας κάθε πέντε μέρες, κάνει ἑφτακόσιες εὐχές. Καὶ ὅταν τὸ ἔμαθα, ἀπογοητεύτηκα ἀπ' τὸν ἑαυτό μου, διότι δὲν μπόρεσα νὰ κάνω πάνω ἀπὸ τριακόσιες». Τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ ἅγιος Μακάριος: «Ἐγὼ ἔχω ἐξήντα χρόνια ποὺ ἔχω ὀρίσει καὶ κάνω ἑκατὸ εὐχές, δουλεύω γιὰ τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ἀνταποδίδω στοὺς ἀδελφοὺς τὴν ὀφειλὴ τῆς συνάντησης καὶ δὲν με κρίνει ὁ λογισμὸς γιὰ ἀμέλεια. Ἄν ἐσύ, κάνοντας τριακόσιες, ἐλέγχεσαι ἀπὸ τὴ συνείδηση, εἶναι φανερό ὅτι ἡ δὲν προσεύχεσαι καθαρὰ, ἢ ἐνῶ μπορεῖς νὰ κάνεις περισσότερες, δὲν κάνεις».

ΑΠΟ ΤΟ ΛΕΙΜΩΝΑΡΙΟ

Τὸ Λειμωνάριον, βιβλίον γραμμένο ἀπὸ τὸν Ἰωάννη Μόσχο, πρεσβύτερο, περιέχει βίους, διηγήσεις καὶ ἀποφθέγματα ὁσίων πατέρων. Ὁ Ἰωάννης Μόσχος γεννήθηκε στὴ Δαμασκὸ τῆς Συρίας τὸ 545. Μόνασε στὶς μονῆς Ἁγίου Θεοδοσίου, στὴν κοιλάδα τῶν Κέδρων, καὶ Ἁγίου Σάββα στὴν ἔρημο τῆς Ἰουδαίας. Πασίγνωστος γιὰ τὴ μεγάλη ἐγκράτεια τοῦ ὀνομάσθηκε καὶ Εὐκρατᾶς ἢ Συγκρατᾶς.

Τὸ 578, συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν μετέπειτα πατριάρχη Ἱεροσολύμων Σωφρόνιο, ἀχώριστο φίλο του, ἄρχισε ἓνα πολυχρόνιο ταξίδι στὰ κοινοβία καὶ στὶς σκῆτες τῆς Αἴγυπτου καὶ τῆς Παλαιστίνης. Κατὰ τὸ 604 ὑπὸ τὴν ἀπειλὴ τῆς εἰσβολῆς τῶν Περσῶν στὴν Παλαιστίνη, τὴν ἐγκαταλείπει καὶ μετὰ ἀπὸ μία σύντομη διαμονὴ στὴν Ἀντιόχεια ἐγκαθίσταται στὴν Ἀλεξάνδρεια τῆς Αἴγυπτου. Τὸ 614 ὅμως, καὶ πάλι γιὰ τὴν ἴδια αἰτία, ἀναγκάζεται νὰ φύγει μετὰ τὸν Σωφρόνιο στὴ Ρώμη, ὅπου καὶ ἐκοιμήθη τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 619. Τὸ διάστημα ποὺ ἔζησε στὴ Ρώμη συνέγραψε καὶ τὸ βιβλίον τοῦ Λειμώνος, ὀνομάζοντάς το ἔτσι ὁ ἴδιος, «διὰ τὴν ἐν αὐτῷ τέρψιν τε καὶ εὐωδίαν καὶ ὠφέλειαν τοῖς ἐντυγχάνουσιν». Κι ἐμεῖς γιὰ τὸν ἴδιο λόγο, γιὰ τὴν πνευματικὴ τέρψη καὶ ὠφέλεια, θὰ παραθέτομε κάθε φορὰ κάποια διήγησιν τοῦ Ἰωάννου Μόσχου.

***

Ἦταν ἓνας γέροντας Στέφανος ἱερομόναχος καὶ πῆγανε νὰ τὸν δοῦνε τρεῖς ἄλλοι γέροντες καὶ μιλούσανε γιὰ ψυχικὴ σωτηρία. Καὶ ἐπειδὴ ὁ γέροντας σώπαινε, τοῦ εἶπανε: —Δὲ λὲς καὶ σὺ τίποτα, πάτερ, ἀφοῦ ἤρθαμε σὲ σένα γιὰ νὰ ὠφεληθοῦμε; Τότε τοὺς εἶπε: —Συχωρέσατέ με, πατέρες. Σὲ ὅσα εἶπατε, ἐγὼ ὡς τὰ τώρα δὲν πρόσεξα· ἀλλὰ ἐκεῖνο ποὺ μπορῶ νὰ σᾶς πῶ εἶναι τοῦτο, πὼς ἐγὼ νύχτα καὶ μέρα ἄλλο τίποτα δὲ βλέπω παραμὸν ἄλλο τὸν Κύριόν μου Ἰησοῦ Χριστοῦ κρεμασμένον στὸ ξύλον. Σὰν τ' ἀκούσανε αὐτὰ οἱ τρεῖς γέροντες ὠφελήθηκαν καὶ φύγανε.

ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΑ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ

«Ἐν ἀρχῇ...».

Ἡ ἐποχὴ μας συχνά χαρακτηρίζεται ὡς ἡ ἐποχὴ τῆς ἀμφισβήτησης καὶ τῆς σύγχυσης. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἐδῶ καὶ δεκαετίες ἐδραϊώνεται ὅλο καὶ περισσότερο ἓνας τύπος ἀνθρώπου ὁ ὁποῖος κινεῖται καὶ δημιουργεῖ στὸ μέσον μιᾶς πληθώρας διαφορετικῶν ἰδεῶν καὶ καταστάσεων καὶ σὰν ἀξίωμα ζωῆς ἔχει τὸ ὅτι στὸν σημερινὸ κόσμον δὲν ὑπάρχει τίποτα τὸ αὐτονόητο.

Ἡ ὀρθόδοξη ἐκκλησία ἔχοντας ὡς θεμελιώδη συστατικά τῆς τὴν προβολὴ τῆς οὐσίας τῶν πραγμάτων καὶ ὄχι τοῦ τύπου, τὴν ἀναζήτησιν καὶ ὄχι τὸν ἐφησυχασμό, τὴν ζῶσα καὶ δυναμικὴ παράδοση καὶ ὄχι μιὰ ἀποσυντιθέμενη παρελθοντολαγνεία, ἀντιμετωπίζει τὴν ἐποχὴ μας καὶ τὶς προκλήσεις τῆς μεσοβαρῆς ἀλλά καὶ βίασιμης ἐλπίδας. Ἀντιλαμβάνεται ἔτσι τὴν ἀμφισβήτησιν ὡς αἴτημα γνησιότητας καὶ ποιότητας, τὴ σύγχυση ὡς δίψα τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου γιὰ ἀλήθεια καὶ τὸ τέλος τῶν αὐτονόητων ὡς ἀρχὴ ἐνός δημιουργικοῦ ἐπαναπροσδιορισμοῦ. Ἔτσι, ἡ ἀγωνιώδης προοπτικὴ τῶν σημερινῶν ἀδιεξόδων μεταμορφώνεται κάτω ἀπὸ τὸ φῶς τῆς ἀνανεωτικῆς καὶ σωτηριώδους δυναμικῆς τῆς ἐκκλησίας καὶ ἀναπροσανατολίζει ποιοτικότερα ἀπὸ ποτέ ἴσως στὸ παρελθόν, τὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ, τὴν κοινωνία μας πρὸς αὐτήν.

Ὅλοένα καὶ περισσότεροι ἀπὸ μᾶς ἀναζητοῦμε σήμερα μιὰ πιὸ οὐσιαστικὴ, πιὸ χειροπιαστὴ σταυροειδῆ σχέση μετὰ τὸ Θεὸ καὶ τὸ συνάνθρωπο στὰ πλαίσια τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ γεγονότος. Καὶ εἶναι εὐλογία ὅταν διαπιστώνουμε ὅτι μπορεῖ τὸ ἱστορικὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ἡ ἐκκλησία νὰ ἀνταποκριθεῖ στὴν ἀνάγκη μας αὐτή.

Ἡ ἀναζήτησιν τῶν ἀνθρώπων γιὰ μιὰ οὐσιαστικὴ σχέση μετὰ τὸν Θεὸ, τὸν κόσμον καὶ τὸν ἄνθρωπον εἶναι στὶς μέρες μας ἓνα ἀδιαμφισβήτητο, μαρτυρούμενο ποικιλοτρόπως γεγονὸς ποὺ ἐντοπίζεται κυρίως ὡς κινητικὴ γύρω ἀπὸ δύο κεντρικοὺς ἄξονες. Τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῶν ἐνοριῶν καὶ τὴν ἐλπιδοφόρα παρουσία τους ὡς μιᾶς σταθερῆς βάσης συναξῆς ὅλο καὶ περισσότερων πιστῶν καὶ τὴν ἐπανεύρεσιν καὶ ἐπανεκτίμησιν ἀπὸ πολλοὺς τοῦ ὀρθόδοξου μοναχισμοῦ.

Ἡ ὁμορφία πὺν θὰ σώσει τὸν κόσμον, ὁ Χριστὸς εἶναι παρών στὴν τοπικὴ λατρεύουσα κοινότητα, τὴν ἐνορίαν, ἀλλὰ καὶ στὰ διάσπαρτα ἐργαστήρια τῆς ἀγιότητος, τὰ μοναστήρια μας καὶ ἀποτελεῖ τὸν πόλο ἔλξης τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου προσφέροντας ὄχι μιὰ ἄλλη ἠθικὴ ἀλλὰ ἓναν ἄλλο τρόπο ὑπαρξῆς, μιὰ ζωὴ σχέσης καὶ κοινωνίας μετὰ τὸν Θεὸ καὶ τὴν κτίσιν, ποὺ δὲν ἔχει τὴν δυνατότητα τοῦ θανάτου, ποὺ δὲν τελειώνει ποτέ.

Σκοπὸς αὐτῆς τῆς στήλης εἶναι ξεκινώντας ἀπὸ τὴν παρήγορη καὶ ἐλπιδοφόρα πραγματικότητα τῆς διαρκοῦς τροφοδότησης τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς μας ἀπὸ τὴν ἐνορίαν ποὺ θεωρεῖται βάση καὶ θεμελιὸ ὀλόκληρης τῆς ἐκκλησίας, νὰ ἀσχοληθεῖ μετὰ τὸν δεῦτερο ἄξονα-μαρτυρία τῆς γνήσιας ἀναζήτησης τῶν ἀνθρώπων τῶν ἡμερῶν μας αὐτοῦ τοῦ ὀρθόδοξου ἄλλου τρόπου ὑπαρξῆς καὶ ζωῆς. Τὸν ὀρθόδοξο μοναχισμό καὶ τὰ μοναστήρια μας.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι τὰ θησαυροφυλάκια αὐτὰ τῆς ὀρθόδοξης πνευματικότητος συγκεντρώνουν ἓνα πλῆθος ἀνθρώπων -συχνά καὶ με ἐξεκκλησιαστικές ἢ καὶ ἀντι-ἐκκλησιαστικές ἀφετηρίες- καὶ προσφέρουν ἀπλόχερα μετὰ τὸν δικὸν τους φιλόξενο τρόπο τὶς ἀπαραχῆς ἢ τὴν ὀλοκλήρωσιν τῆς ἔμπρακτης καὶ ὀριακῆς στὴν ἀναζήτησιν τῆς αὐθεντικότητος τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐμπειρίας.

Ἡ ἀνάγκη ὅλων μας γιὰ μιὰ καταρχὴν γνωριμία μετὰ αὐτοὺς τοὺς ἁγιασμένους τόπους θὰ γίνεταί προσπάθεια νὰ ἱκανοποιεῖται στὸ μέτρο τοῦ δυνατοῦ κάθε φορὰ μετὰ τὴν μορφή ἐνός ὀδοιπορικοῦ προσκυνηματος σὲ κάποιον ἀπὸ τὰ μοναστήρια μας. Ἡ ἱστορία, ἡ προσφορά, ἡ ζωὴ καὶ ἡ παρου-

Ἐκδηλώσεις

Περιοδικοῦ «Ἀναλογίου»

Μέ ἓνα λαμπρὸ διήμερο ἐκδηλώσεων παρουσιάστηκε τὸ πρῶτο τεύχος τοῦ Περιοδικοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερβίων & Κοζάνης «ΑΝΑΛΟΓΙΟΝ», τὸ ὁποῖο εἶναι ἀφιερωμένο στὴ σχέση Ἀνατολῆς καὶ Δύσης.

Τὸ Σάββατο 9 Φεβρουαρίου διοργανώθηκε τράπεζα λόγου, με ἀντικείμενο τὴν ἔκδοση τοῦ Περιοδικοῦ, στὴν Αἴθουσα τοῦ Νομαρχιακοῦ Συμβουλίου Κοζάνης. Κεντρικοὶ ὁμιλητὲς ἦταν οἱ κ. Χρῆστος Γιανναράς, Καθηγητῆς τῆς Φιλοσοφίας στὸ Πάντειο Πανεπιστήμιο, ὁ κ. Σταῦρος Γιαγκάζογλου, Δρ. Θεολογίας καὶ Διευθυντῆς τοῦ Περιοδικοῦ «ΙΝΔΙΚΤΟΣ» καὶ ὁ κ. Βασίλειος Καραγιάννης, Διευθυντῆς τοῦ Ἰνστιτούτου Βιβλίου καὶ Ἀνάγνωστος Κοζάνης. Τὴν συζήτησιν κατηύθυνε ὁ ἀρχισυντάκτης τοῦ Ἀναλογίου κ. Θεόφιλος Ἀμπατζίδης.

Χαιρετισμὸ ἀπηύθυνε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σερβίων & Κοζάνης κ. Ἀμβρόσιος, προσδιορίζοντας τὴν ταυτότητα τοῦ Ἀναλογίου ὡς ὄχι μόνον ἐκκλησιαστικὴ ἀλλὰ καὶ διανοητικὴ μετὰ τὸ τοπικὸ χρῶμα τῆς Κοζάνης καὶ ταξίδι. Ὁ Νομάρχης Κοζάνης κ. Πάσχος Μητλιάγκας τόνισε ὅτι τὸ Περιοδικὸ αὐτὸ εἶναι μιὰ συμβολὴ στὴν ἐξωστρέφεια τῆς Ἐκκλησίας στὴν ἐπαρχία καὶ στὴν ἐξωστρέφεια ποὺ πρέπει νὰ δείχνουν ὅλες οἱ πνευματικὲς μορφές. (σ.σ.: Ἡ Νομαρχιακὴ Αὐτοδιοίκηση Κοζάνης στάθηκε χορηγὸς στὴν ἔκδοση τοῦ πρώτου τεύχους τοῦ Ἀναλογίου).

Ὁ κ. Γιαγκάζογλου χαρακτήρισε τόλμημα τῆς περιφέρειας τὴν ἔκδοση τοῦ Ἀναλογίου, ὁ κ. Καραγιάννης μίλησε γιὰ μιὰ κιβωτὸ ποὺ συγκεντρώνει ὅλα τὰ εἶδη τοῦ γραπτοῦ λόγου, ἐνῶ ὁ κ. Γιανναράς ἐξέφρασε τὴν ἐκπληξὴ καὶ τὴν χαρὰ του συναντώντας ἓνα περιοδικὸ με πρωτοποριακὴ ἐμφάνισιν, ποιότητα καὶ περιεχόμενον, τὸ ὁποῖο μπορεῖ νὰ ἀποτελέσει μιὰ πρόκλησιν πραγματικοῦ διαλόγου τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐμπειρίας καὶ παράδοσης μετὰ τὸ σύγχρονον ἄνθρωπον.

Τὴν Κυριακὴ 10 Φεβρουαρίου πραγματοποιήθηκε ἡ διάλεξις τοῦ Καθηγητῆ κ. Χρ. Γιανναρά, με θέμα «Ἡ ἐλληνικὴ ἐποχὴ στὴν προοπτικὴ τῆς ἐυρωπαϊκῆς ἐνοποίησης», στὴν Αἴθουσα Τέχνης τοῦ Δήμου Κοζάνης.

στὴν ἀποκαθάρσιν ἀπὸ αὐτὰ εὐελπιστοῦμε νὰ ἀποκαλύπτεται μπροστὰ μας κατὰ τὴν ἐκεῖ ἐπίσκεψίν μας. Καὶ τὸ ἄρωμα τῆς πνευματικότητός του νὰ φτάνει ὅσο μπορεῖ καὶ σὲ μᾶς...

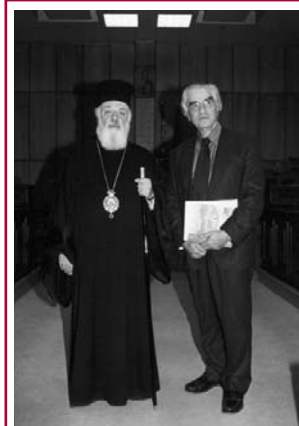
Ἡ γεωγραφικὴ μας συγγένεια, οἱ ἑκατοντάδες τῶν Ἁγίων ποὺ ἀναδείχθηκαν ἀσκητεύοντας ἐκεῖ ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνάγκη μας γιὰ μιὰ πρώτη τιμὴ στὴν μητέρα ὅλων μας, τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκον ὑποδεικνύει τὸν πρῶτον προορισμὸν μας. Τὸ περιβόλι τῆς Παναγίας μας. Τὸ Ἅγιον Ὄρος.

Ἀφοῦ πάρομε εὐλογία ἀπὸ τὴν τοπικὴν ἐκκλησίαν καὶ τὴν εὐχαριστήσομε ποὺ μᾶς ἔδωσε τὴν δυνατότητα αὐτή, ἀπὸ τὸ ἐπόμενον φύλλον κάνομε τὸν σταυρὸν μας καὶ ξεκινᾶμε...

Παναγιώτης Βολάκης, θεολόγος

Ἀπὸ τὴν παρουσίασιν τοῦ Ἀναλογίου στὴν Αἴθουσα Συνεδριάσεων τῆς Νομαρχίας. Ὁ κ. Χρῆστος Γιανναράς, ὁ κ. Σταῦρος Γιαγκάζογλου, ὁ κ. Θεόφιλος Ἀμπατζίδης καὶ ὁ κ. Βασίλειος Καραγιάννης.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Ἀμβρόσιος μετὰ τὸν καθηγητὴ καὶ ὁμιλητὴ κ. Χρῆστον Γιανναρά.

ΧΡΟΝΙΚΑ ♦ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ♦ ΣΧΟΛΙΑ

ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΣΕΡΒΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΖΑΝΗΣ

2002

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

Κατά τό δίμηνο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου 2002 ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σερβίων και Κοζάνης κ. Ἀμβρόσιος ἐχοροστάτησε, ἐλειτούργησε καί ἐκήρυξε τό θεῖο λόγο στούς Ἱερούς Ναούς: Ἁγίου Νικολάου Κοζάνης (1, 12, 13, 19, 26, 30/1 καί 1, 2, 16, 23/2), Ἁγίου Δημητρίου Κοζάνης (20/1 καί 24/2), Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Βελβενδοῦ (1/2), Ἁγίων Κωνσταντίνου καί Ἑλένης Κοζάνης (3/2), Τιμίου Προδρόμου Πτελέας (17/2).

Στίς 4 Ἰανουαρίου, ἐπανερχόμενος ὁ Σεβασμιώτατος στήν Κοζάνη (μετά ἀπό μονοήμερο ταξίδι στήν Ἀθήνα), ἐγκλωβίστηκε στό 90ο χλμ. τῆς Ἐθνικῆς Ὁδοῦ Ἀθηνῶν - Λαμίας, λόγω δυσμενεστάτων καιρικῶν συνθηκῶν καί βαρείας χιονοπτώσεως. Ὁ ἀποκλεισμός του διήρκεσε 36 ὥρες! Ἐξ αἰτίας ἀναγκαστικῆς ἀναστροφῆς τῶν αὐτοκινήτων στήν Ἀθήνα, δέν κατέστη δυνατόν νά βρισκεται στήν Κοζάνη κατά τίς ἐορτές τῶν Θεοφανείων καί τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου.

Ὁ Σεβασμιώτατος ἐπίσης ἐλειτούργησε καί ἐκήρυξε τό θεῖο λόγο στούς ἐορτάζοντες Ἱερούς Ναούς: Ἁγίου Ἀθανασίου Κοζάνης (17-18/1), Τριῶν Ἱεραρχῶν Τ.Ε.Ι. Κοζάνης (29/1), Ἁγίου Χαραλάμπους Κοζάνης (10/2), Ὁσίου Βαραδάτου Ροδίτου (22/2). Ἐτέλεσε, ἀκόμη, δύο νυχτερινές Θείες Λειτουργίες (Ἀγρυπνίες), γιά τήν ἐορτή: τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου (16 πρὸς 17/1) καί τῆς Ἁγίας Φιλοθέης (18 πρὸς 19/2), στόν Ἱερό Ναό Ἁγίων Ἀναργύρων Κοζάνης. Ἐτέλεσε δέ τήν κηδεῖα τῆς πρεσβυτέρας Σοφίας Κυνηγοπούλου στήν Οἰνὴ Κοζάνης (15/2).

Τήν Κυριακή 3 Φεβρουαρίου ὁ Σεβασμιώτατος ἐχειροτόνησε διάκονο τόν Βασίλειο Παπαντώνη, στόν Ἱερό Ναό τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καί Ἑλένης Κοζάνης.

Ὁ Σεβασμιώτατος εὐλόγησε τήν κοπή τῆς βασιλειόπιτας τοῦ Πολιτιστικοῦ Συλλόγου «Ἁγίος Ἀθανάσιος» Κοζάνης (18/1), τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος Κυριῶν Κοζάνης (2/2), τοῦ Δημοτικοῦ Ὡδείου Κοζάνης (2/2), τοῦ δημοτικοῦ συνδυασμοῦ τῆς κ. Ἄνας Νανοπούλου (3/2), τοῦ Τ.Ε.Ε. τμ. Δυτ. Μακεδονίας (17/2) καί παρεκάθησε σέ γεῦμα πού παρέθεσε πρὸς τιμὴν του ὁ Κυνηγετικὸς Σύλλογος Κοζάνης (18/2).

Στίς 14 Ἰανουαρίου ὁ Σεβασμιώτατος εἶχε συνάντηση γνωριμίας καί φιλίας μέ τούς οἰκοδόμους τοῦ Βελβενδοῦ, στό Ἀρχονταρῖκι τοῦ Ἁγίου Διονυσίου Βελβενδοῦ.

Τήν 30η Ἰανουαρίου ὁ Σεβασμιώτατος κ. Ἀμβρόσιος ἐπέδωσε σέ σεμνή τελετὴ στό Ἱερό Ἐπισκοπεῖο τίς ὑποτροφίες στούς νέους ὑποτρόφους τοῦ Μπλουρέιου Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος «Διακονία τῆς Πίστεως», προήδρευσε σέ σύσκεψη τῶν ἐφημεριῶν τῆς πόλεως Κοζάνης στό Ἱερό Ἐπισκοπεῖο (1/2), παρεχώρησε ζωντανή συνέντευξη στόν τοπικό τηλεοπτικό σταθμό «Top Channel» (12/2) καί παρέστη στά ἐγκαίνια λειτουργίας τοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου Βεροίας (22/2).

Στίς 11 Ἰανουαρίου, στήν Κοζάνη, ὁ Σεβασμιώτατος κ. Ἀμβρόσιος συναντήθηκε καί εἶχε συνεργασία μέ τόν Ὑπουργό Ἀνάπτυξης κ. Ἄκη Τσοχατζόπουλο. Ἐπίσης, τήν ἴδια ἡμέρα συζήτησε θέματα πού ἀφοροῦν τήν Ἱερά Μητρόπολη μέ τήν Γ.Γ. Περιφέρειας Δυτικῆς Μακεδονίας κ. Μαρία Σκραφνάκη.

Στίς 13 Ἰανουαρίου ὁ Σεβασμιώτατος μετέβη στήν Καστοριά, ὅπου ἐπισκέφθηκε τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Καστορίας κ. Σεραφεῖμ καί εἶχε συνεργασία μέ τόν Ἀρχιεπίσκοπο κ. Νικόλαο Δόξιο.

Στίς 23 Ἰανουαρίου ὁ Σεβασμιώτατος κ. Ἀμβρόσιος μετέβη στή Μόσχα ὡς ἀπεσταλμένος τῆς Α.Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, μεταφέροντας μέ C-130 τῆς Ἑλληνικῆς Πολεμικῆς Ἀεροπορίας 10.000 ἀντίτυπα τῆς Βίβλου στή Ρωσική γλῶσσα, ὡς δῶρο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου πρὸς τήν Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας. Ὁ Σεβασμιώτατος ἐπέδωσε, ἐπίσης, Πατριαρχικό Γράμμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου πρὸς τόν Μακαριώτατο Πατριάρχη πασῶν τῶν Ρωσιῶν κ. Ἀλέξιο.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Ἀμβρόσιος ὠρίσθηκε ἀπό τήν Διεκδικητική Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μέλος τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Παρακολουθήσεως Εὐρωπαϊκῶν θεμάτων καί μετεἶχε σέ δύο Συνεδρίες τῆς, στίς 6 καί 27 Φεβρουαρίου. Ὁ Σεβασμιώτατος, ἐπίσης, παρεκάθησε στό ἐπίσημο γεῦμα πού παρέθεσε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκο-

πος Ἀθηνῶν & πάσης Ἑλλάδος καί Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κ.κ. Χριστόδουλος πρὸς τιμὴν τῆς Ἑλληνίδος Ἐπιτρόπου στήν Ε.Ε. κ. Ἄνας Διαμαντοπούλου καί τῶν Ἑλλήνων Εὐρωβουλευτῶν, στίς 9 Φεβρουαρίου, στήν Ἀθήνα.

Στίς 21 Φεβρουαρίου ὁ Σεβασμιώτατος ἐπισκέφθηκε στήν Ἀθήνα τόν Πρύτανη τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Γεώργιο Μπαμπινιώτη.

Στίς 24 Φεβρουαρίου ὁ Σεβασμιώτατος συναντήθηκε στήν Κοζάνη καί εἶχε συνεργασία μέ τόν Ἀντιπρύτανη τοῦ Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων κ. Δημήτριο Γλάρο.

Στίς 26 Φεβρουαρίου ὁ Σεβασμιώτατος ἐπισκέφθηκε στήν Ἀθήνα τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Καρθαγένης κ. Χρυσόστομο, τόν πρ. Ὑπουργό κ. Εὐάγγελο Γιαννόπουλο (27/2) καθώς καί τήν Γ.Γ. τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ κ. Στυλιανή Μενδώνη καί τόν Προϊστάμενο Δ/σης Βυζαντινῶν καί Μεταβυζαντινῶν Μνημεῶν κ. Ἰσίδωρο Κακούρη (28/2).

❖ Εἰδικὴ ἐορταστικὴ σὺνάξη γιά τούς ἐκπαιδευτικούς κάθε βαθμίδος διοργάνωσε ἡ Ἱερά Μητρόπολη πρὸς τιμὴν τῶν Τριῶν Μεγάλων Ἱεραρχῶν, προσστατῶν τῶν Ἑλληνοχριστιανικῶν Γραμμάτων. Ἡ ἐκδήλωση ἐγινε τήν Πέμπτη 31 Ἰανουαρίου στόν Ἱερό Ναό Ἁγίων Κωνσταντίνου καί Ἑλένης Κοζάνης

Ὁ Σεβασμιώτατος χαιρετίζει τούς ἐκπαιδευτικούς στήν ἐκδήλωση στόν Ἱ. Ν. Ἀγ. Κων/νου καί Ἑλένης.

καί τήν παρακολούθησαν πολλοὶ ἐκπαιδευτικοί. Στόν χαιρετισμό του ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Ἀμβρόσιος ἀναφέρθηκε στό παράδειγμα τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν ὡς μεγάλων δασκάλων καί ἐξήρε τό ἔργο τῶν σύγχρονων δασκάλων, ἐπαινώντας ἐκείνους πού εἶναι προσηλωμένοι στά ἑλληνοχριστιανικά ἰδεώδη καί διαπαιδαγωγοῦν μ' αὐτὴν τὴν πίστη τὰ παιδιά. Ἀκολούθησε διάλεξη τοῦ Σχολικοῦ Συμβούλου Θεολόγων κ. Ἀναστασίου Δάρδα μέ θέμα «Παιδαγωγικά μηνύματα τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν» καί ἡ σὺνάξη ἐκλείσει μέ τὴν κοπή τῆς βασιλειόπιτας πρὸς τιμὴν τῶν ἐκπαιδευτικῶν.

❖ Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης, μέ τὴν εὐκαιρία τῆς ἐορτῆς τῆς Ὑπαπαντῆς τοῦ Σωτῆρος, δεξιώθηκε καί συνομίλησε μέ τίς μικρομάνες τοῦ Βελβενδοῦ, στό Ἀρχονταρῖκι τοῦ Ἁγίου Διονυσίου Βελβενδοῦ. Ὁ Σεβασμιώτατος μίλησε γιά τὴν ἐορτὴ τῆς Ὑπαπαντῆς τοῦ Σωτῆρος, ἡμέρα ἐορτῆς τῆς μητέρας γιά τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, γιά τὴν ἀξία τῆς γυναικας, τὴν ἱερότητα τῆς μάνας καί τὸν σπουδαῖο καί ἀναντικατάστατο ρόλο πού παίζει στὴ συγκρότηση τῆς προσωπικότητος τοῦ παιδιοῦ.

Ἀπὸ τὴν ἐκδήλωση γιά τίς μικρομάνες στό Ἀρχονταρῖκι τοῦ Βελβενδοῦ.

ΒΙΒΛΙΟΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ

Ἰπποκράτους 12

(στο δρόμο για το Ταχυδρομείο)

ΤΗΛ.: (0461) 036 028, FAX: (0461) 033 058

STUDIO *Οἶκος Νυφικῶν*
Βαπτιστικά
Μοιρομιμέρες
Φωτογραφικά
Καυκάσιου
Παναγιώτικου

ΟΙΚΟΣ ΝΥΦΙΚΩΝ: ΜΕΓ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 46 ΚΟΖΑΝΗ, ΤΗΛ. 0461-36562
STUDIO ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΣΗΣ ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑΣ 8 ΚΟΖΑΝΗ, ΤΗΛ. 0461-29061
ΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΟ: Δ.ΠΑΓΟΥΝΗ 3 ΚΟΖΑΝΗ, ΤΗΛ. 0461-29261, FAX 26461

Κατανυκτικοί Ἑσπερινοί - Ὁμιλίες

❖ Ἡ Ἱερά Μητρόπολη, ὅπως καί τὰ προηγούμενα χρόνια ἔτσι καί φέτος, ὥρισε γιά τὴν περίοδο τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς νά τελοῦνται οἱ Κατανυκτικοὶ Ἑσπερινοὶ μετὰ θεῖου Κηρύγματος, τὴν Κυριακὴ τῆς Τυρινῆς καί τίς πέντε Κυριακὲς τῶν Νηστειῶν, στόν Ἱερό Μητροπολιτικό Ναό Ἁγίου Νικολάου. Οἱ ὁμιλητὲς εἶναι δόκιμοι, ἀπὸ τό Ἅγιο Ὄρος καί ἄλλες περιοχὲς τῆς χώρας, ὥστε οἱ πιστοὶ νά ὠφελοῦνται πνευματικά. Τό πρόγραμμα τῶν ὁμιλιῶν καί ἡ θεματολογία ἔχει ὡς ἑξῆς:

- **Κυριακὴ τῆς Τυρινῆς (17/3)**, Πανοσιολογίωτατος Ἀρχιμανδρίτης π. Αὐγουστίνος Μύρου, ἱεροκήρυκας Ἱερᾶς Μητροπόλεως, «Πνεῦμα κατανύξεως».
- **Α' Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν, Ὁρθοδοξίας, (24/3)**, μοναχός π. Βενέδικτος Νεοσκητιώτης, Ἅγ. Ὄρους, «Ἡ πρόκληση τοῦ πόνου καί τῶν θλίψεων».
- **Β' Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν, Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ (31/3)**, μοναχός π. Βενέδικτος Νεοσκητιώτης, Ἅγ. Ὄρους, «Ἡ πρόκληση τοῦ πόνου καί τῶν θλίψεων».
- **Γ' Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν, Σταυροπροσκυνήσεως (7/4)**, ἱερομόναχος π. Γρηγόριος, Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου Ἅγ. Ὄρους, «Ἡ ἐνατένιση τοῦ μυστηρίου τοῦ Σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ».
- **Δ' Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν, (14/4)**, Πανοσιολογίωτατος Ἀρχιμανδρίτης Χριστόδουλος, Ἡγούμενος Ἱ. Μονῆς Κουτλουμουσίου Ἅγ. Ὄρους, «Τὸ νόημα καί ἡ σημασία τῆς διακρίσεως».
- **Ε' Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν, (21/4)**, Πανοσιολογίωτατος Ἀρχιμανδρίτης Ἰωὴλ Φραγκάκος, ἱεροκήρυκας Ἱ. Μητροπόλεως Ἐδέσσης, «Ἡ ἀμφισβήτηση. Μία ἀνθρώπινη πλευρὰ τοῦ πάθους τοῦ Κυρίου».